

VI. Příloha (přepisy rozhovorů)

6.1 Marek

*1996

Herec

Nahráno v září 2021.

Boris: Kdy se ti to stalo poprvý?

Marek: Když jsem byl děcko. To tam byli ti mimozemšťani.

Boris: Jak malý děcko?

Marek: No nevím, kolik mi mohlo bejt. Třeba devět? Nějaká třetí třída, třeba? Měl jsem hroznej strach z těch malejch mimozemšťanů s velkýma očima. Takový ty klasický. Protože jsem jednou byl náměsíčnejš a rodiče se koukali na nějakej seriál tady s těmadle věcma. Byl hrozně strašidelnej, pak jsem nespál. A od tý doby jsem se jich bál. A tohle bylo právě jednou, když jsem usnul na gauči. A teď se mi zdálo, že jsem se probudil na tom gauči a najednou mě prostě nějaký mimozemšťani pitvali. Nemohl jsem se hýbat. To byla úplně první [epizoda] a vlastně teď jak na to vzpomínám, tak to bylo asi to nejintenzivnější, co se mi stalo. Stalo se mi to pak víckrát. Ale to už nebylo takhle... tohle bylo opravdu takový, že nad tebou stojej a něco dělaj, a nevěděl jsem co, protože jsem se nemoh hejbat.

Boris: Takže jsi ani nevěděl, jestli tě otevřeli.

Marek: To jsem nevěděl vlastně, protože jsem se nemoh kouknout.

Boris: Kolik jich bylo?

Marek: Myslim, že dva byli. Ale to už je taková úplně matná vzpomínka. Pak si pamatuju, že jsem se taky takhle probudil, paralyzovanej, a viděl jsem nějakého [mimozemšťana], že jenom přichází, stojí, pak odchází. A pak od tý doby jsem se s tím už naučil pracovat. Že jsem už poznal, kdy to na mně jde a snažil jsem se vzbudit.

Boris: Dokážeš popsat, jak dlouho trvalo to první s těma mimozemšťanama?

Marek: Asi ne. Dvě minuty třeba? Nebylo to moc dlouhý. Vlastně docela krátký.

Boris: A říkal jsi to tenkrát rodičům, že se ti to dělo?

Marek: Říkal. Nebo říkal jsem, že se mi zdálo tohle. Protože jsem nevěděl, jestli se mi to jenom nezdá. Ale jo, s tátou jsme se bavili. A říkal mi, že se mu to jednou stalo. Že taky spal někde s rodičema, ale najednou se mu zdálo, že kolem něj visej nad postelí...

Boris: Visej nad postelí? Jako že levitujou?

Marek: No.

Boris: A on ležel na posteli...

Marek: A nemoh' se hejbat. Ale už nevím, kdy jsem si to zjistil, co to způsobuje. Víím, že jsem si o tom čet. Někde jsem to prostě viděl, že to někdo popsal, že se mu to taky děje, nebo že je to nějaký jako fenomén. „Aha, tak to je přesně to, co se mi děje!“ Ale už se mi to dlouho nestalo. Teď se mi to děje, když jsem hodně unavený. Takový to, jako že jsi jako moc nespál, pak si jdeš lehnout, ale nemůžeš usnout, ale přitom víš, že jsi úplně vyčerpaný, a pak tě ten spánek nějak překvapí a v ten moment, přesně víím, že to bude.

Boris: A máš nějaký vysvětlení, proč se ti to stalo v tom dětství?

Marek: Nemám, nevím. Víím, že jsem býval někdy, jednou, párkrát náměsíčný. Že jsem odešel někam, že jsem právě přišel třeba do obýváku a nepamatoval jsme si to. A pak jsem se ráno probudil jinde, než jsem usnul. A to se mi stalo třeba snad jenom dvakrát. Ale myslím, že to bylo propojené, tyhle události. Že se to možná stalo stejné večer.

Boris: A náměsíčný jseš do teďka nebo to odeznělo?

Marek: Ne, nejsem. Nebo přijde mi, že jsem ani jako vlastně pořádně nebyl, že se mi to stalo jenom dvakrát, myslím. Sestra byla náměsíčná, taky. A ta byla dost. To bylo někdy takový strašidelný. Že někam přišla, něco říkala a přitom spala.

Boris: No a kromě těch mimozemšťanů, stalo se ti pak ještě někdy jindy, že jsi viděl nějakou postavu nebo nějakou věc během té paralýzy?

Marek: Vždycky tak neurčitě. A jak právě jsem z toho měl strach, tak jsem se naučil to přetvářet. Ale spíš se mi potom děly takový změny prostředí, ve kterým jsem. Že se probudím v té místnosti, ale teď třeba jsem tam ležel paralyzovaný a najednou jsem viděl dvě patra pod sebe.

Boris: Jako že máš průhlednou podlahu pod sebou?

Marek: Právě jsem se probudil, nemoh jsem se hejbat, ale zároveň jsem viděl a cejtil, že pode mnou je chodba, a tam někdo chodí, a pod tím je ještě jedna chodba, ale tam je tma. Takový divný... se to jakoby rozvrstвило, jako bych se propad do té postele.

Boris: A kdo tam chodil?

Marek: Nějaký chlap. Nějaký... do kanclu šel, v noci.

Boris: Počkej. A to byl sen, nebo ty jsi slyšel, jak někdo opravdu jde do kanclu?

Marek: Nevím. Měl jsem pocit, že to jako víím, co se děje, ale to nešlo slyšet, přes ty patra.

Boris: A ten způsob, jakým to zaženeš, tak to je čistě mentální dovednost? Nebo je to navázaný na tvoje tělo? Jak s tím bojuješ?

Marek: Já se snažím otevřít oči, nebo jakkoliv se jako pohnout. Třeba jako málo. Že mi přišlo, že trhnout sebou nefunguje, ale chce to jako malou věc, nějaký malej pohyb, na kterej se hrozně soustředím, a třeba je to to otevření očí.

Boris: A je to pro tebe negativní zážitek nebo pozitivní?

Marek: Většinou to bejvá negativní. Z tadytěch prvních zkušeností jsem to měl spojený s tím, že to je negativní. Ale nedávno jsem si to právě říkal, že to třeba nemusí bejt negativní, že si to můžu užít ten stav.

Boris: A stalo se ti to někdy?

Marek: Nestalo. No jednou jsem si to řek, že to zkusím, v tom zůstat.

Boris: A to bylo před jakou dobou, kdy jsi to zkusil?

Marek: Čtyry roky, třeba. To už jsem byl tady [v Praze].

Boris: A nevzpomeneš si, co bylo dál, když jsi to zkusil?

Marek: Byl to takovej, mi přišlo, mentální boj mezi tím, nechat to takhle a pak jako cejtíš, jak něco negativního do toho vstupuje. Musíš bojovat mezi tím, ne, teď si to tady užívám, spím, vím o tom, ale pak se něco začne dít a pak se... třeba to ani není negativní, ale pak si začneš něco představovat a myslím, že mě to vylekalo. Že jsem v ten moment z toho odešel. Nevim, co to bylo, jestli se jako začalo hejbat okno.

Boris: A jak často se ti to děje?

Marek: Teď už se mi to dlouho nestalo a vždycky je to nepříjemný tím, že je to nečekaný.

Boris: Takže si to nemůžeš vyvolat sám?

Marek: Asi ne. To jsem asi nezkoušel, nikdy.

Boris: A dokážeš nějak popsat, co to pro tebe znamená? Co znamená ten zážitek ze spánkový paralýzy? Jak si to vysvětluješ, tu věc? Je to pro tebe jen spánková porucha nebo i něco jinýho?

Marek: Nevím. Od tý doby, co jsem si přečet, proč se to děje, tak to chápu a přijde mi to takový zajímavý, racionální. Jakože nikdy jsem k tomu asi... Dřív jsem si čet takový... jako děcko jsem brouzдал na internetu a takový ty jako že tě posedne ďábel, tak se nemůžeš hejbat. Tak jsem si řek, aha, tak to mě posedá ďábel.

Boris: Kolem toho devátýho roku, kdy se ti to stalo s těma ufonama jsi věřil tomu, že tě posednul ďábel?

Marek: No nevěřil. Ale bál jsem se toho. No vim, že po těch ufonech jsem měl fakt strach, že se to stalo doopravdy, že si to nepamatuju a že mi to nikdo nebude věřit. Že mě rozpitvali na gauči a pak mě zašili. A fakt jsem měl chvílku pocit, že se to stalo.

Boris: A ty sis to tehdy nějak vysvětloval, proč zrovna tebe pitvali? Nebo čeho tou pitvou chtěli docílit? Nebo tak daleko to nešlo.

Marek: Tak daleko to asi nešlo.

Boris: Jako že by ses cejtil třeba jinej nebo nějak změněnej?

Marek: To jsem se asi necejtil nějak změněnej. Jak jsem z nich měl strach, tak jsem měl pocit, že tím ten člověk, čím víc má strach, tím víc je zajímavá. Že jako když uvěříš v jejich existenci, tak oni tě budou chtít unýst, abys to nikomu neřek.

Boris: A to je něco, co sis domyslel potom, nebo to je něco, co jsi prožíval během toho?

Marek: To jsem si myslel i před tím. Ono to tehdy pro mě bylo období ufonologie.

Boris: Ale to období začalo předtím, než jsi měl tady tu paralýzu?

Marek: To začalo dřív.

Boris: Napadlo tě někdy s tím někam jít, nebo to řešit ve spánkové laboratoři? Nebo se toho nějak zbavit s pomocí někoho dalšího?

Marek: Nevim, přišlo mi to jako dobrej mentální trénink, když se to naučím sám vyřešit (...)

Marek: Jak jsme s přítelkyní neměli kde bydlet, tak jsme bydleli u jejího kámoše na Žižkově. Takovej to byl byt v prvním patře, zasmrádelej, kouřil tam furt, bylo to plesnivý trošku. Divnej byt to byl. A ona mi jednou v noci říkala... No já jsem si nějak dělal nějak srandu z duchů a tak dál. „To nedělej! Tady straší v tomhle bytě! Tady jsme jednou seděli a někdo za náma přišel.“ A já jsem dělal jako hahaha a ona: „To nedělej.“ A v noci, jak jsem toho byl plnej, tak se mi zdálo, že jsme spali na jedný posteli a měli jsme otevřený dveře a teď se mi zdálo, že jsem viděl někoho, jak tam chvílku stojí a pak odejde. Nějaká malá... děcko to bylo. A byla to paralýza a pak jsem se z toho vzbudil. A přitom ty dveře byly zavřeny.

Boris: Kluk nebo holka?

Marek: Myslim, že to byl kluk. Ale nejsem si jistej. Ten duch, o kterym mluvila moje holka, byla holka. Ale tady tohle byl kluk. Ale nevim. No ale právě zajímavý na tom bylo to, jak jsem právě poznal, že to byl sen. Že byly zavřeny dveře, který se mi zdálo, že byly otevřeny. Ale vždycky mě na tom fascinuje, jak si dokonale pamatuješ tu místnost. Nebo jak se ti zdá, že

je reálná, ale pak zjistíš, že tam nějaký věci neseděly. Že ta postel není tak úzká, nebo tak široká. Transformace prostoru.

Boris: Takže ty si to zpětně vysvětluješ tak, že ten kluk, že sis ho tam dosadil na základě historiky tvý holky?

Marek: Jo. Nebo třeba teď jsme měli online výuku, tak někdo říkal, při nějaký hodině, právě tady tý online, že už se jim o tom zdaj i sny. Jako že se jim zdají sny, že se s nikým potkávají na skypeu. Já jsem říkal, haha, tak to se mi ještě neděje. A pak stejnej večer se mi to zdálo. A zdálo se mi právě, že byl online video call, a teď najednou se tam připojili nějaký prostě... nějak to začalo to bejt divný. Všichni začali dělat stejný věci, na těch okýnkách. A připojil se tam člověk, kterej neměl zapnutý video a nechtěl si ho zapnout. A pak začal mluvit a všichni se začali odpojovat. A pak se mi zdálo, že jsem ho měl úplně... vzbudil jsem se, nemohl jsem se hejbat, ale furt jsem ho měl v uších. Ten jeho divnej hlas. Tohle mi přišlo úplně nejvíc smyslový. Zdálo se mi, že jsem fakt byl vzhůru a nemoh jsem se hejbat a fakt jsem ho slyšel. Jako bych ho měl ve sluchátkách. Přijde mi, že to většinou začíná nějakým nepříjemným snem. Ty z něho chceš utýct, ale místo toho z něho utečeš do tý paralýzy, protože utečeš moc rychle.

Boris: A vzpomínáš si, o čem mluvil?

Marek: To si nevzpomínám. Byl to jenom takovej divnej, chrčivej, ale ženskej hlas. Byl takovej internetově zkreslenej. Takovej žensko-mužskej. Takový ty, Hvězdná brána, jak to měli ti...

Boris: Goaldi.

Marek: Jo, Goaldi.

(...)

Marek: Já jsem míval sen, jako děcko, kterej se mi vracel furt, ale dneska to občas tak jako vidim. Takový dvě textury, že se něco jakoby drtí a je to takovej šedošedej monochromní šum, kterej ale zároveň přejde do takovýho trošku špinavě hladkýho materiálu. A prostě jsou to jen tady ty dva materiály, který mi přijdou hrozně děsivý. Ale nevím, čím to je. A přesně znám ten pocit, kterej ve mně ten materiál vyvolává. Takovej strach z... jakoby nečistoty... fakt to nedokážu popsat.

Boris: To je sen z dětství?

Marek: To mi přijde, že jsem byl hodně malej, to jsem byl nějak ve školce třeba. A pak se postupně vracel a vždycky byl trochu jinej, ale vždycky tam byly tyhle dvě textury. Takže

úplně první byl – byla tam nějaká vesnice a obrovskéj vrták. Vrtá zespodu zem a ta zem jsou právě ty textury. A jak se ničí v tom vrtáku, tak...

Boris: Řek bys, že pro tebe je ta spánková paralýza vázaná na nějaký konkrétní místo ve tvym životě? Že se ti třeba někde děla extrémně často?

Marek: Myslím, že jako nejvíc se mi děla v Havířově, v pokoji. Prostě v dětskym pokoji. Jak jsem právě měl tady z toho strach, že se to stane, tak jsem se snažil jednu dobu spát tak, abych viděl do tý místnosti. A pak jsem se snažil dělat opak. Ale vobojí bylo nepříjemný. Když jsem do ní viděl, tak jsem něco viděl. Ale když jsem do ní neviděl, tak jsem věděl, že se něco děje za mnou a já to nevidím, a to bylo ještě jako nepříjemnější, že se nemůžu podívat, ale něco se děje nebo tam někdo stojí. Takový to vzadu v hlavě cejtíš...

(...)

Marek: Prababička, která už nežije, vypráví takovou rodinnou duchařskou historku. Přesně se jí podle mě stalo todle, [spánková paralýza]. Byla dobrá vypravěčka. Oni měli chalupu někde v Jeseníkách. A teď tam byli ona – moje prababička, děda, moje babička a už se jim narodil i táta, takže tam byl i táta. A teď tam přijeli nějaký kamarádi vod sestry tý prababičky. A ti stanovali venku na zahradě. A teď babička vypráví, že leželi v jedný místnosti. Vona tam ležela, vedle ní ležel děda, dál ležel praděda, děda a táta. A někdo spal v jiný místnosti, protože chrápal, nebo co. A teď se jí zdálo, že se probudí a teď se otevrou dveře a do místnosti vejde bílá žena s takovym křížem a takhle na ni kyne tím křížem. Nebo ukazuje na něj. A teď vona chce vzbudit pradědu, aby se na to podíval, ale nemůže se hejbat a pak se asi pohne a v ten moment ta žena odjede. Myslím, že takhle to bylo. Ráno u snídane o tom nechtěla mluvit, že se jí něco takovýho stalo, ale pak najednou přijdou ty, co spali venku, a řeknou, že se jim zdálo úplně to stejný. Nebo jednomu z nich. A pak prostě zjistili, že byli ten večer na hřbitově a vzali tam nějakej kříž, nebo se to zjistilo nějak pozdějc. Ona to vždycky změnila, že se to stalo dvě noci za sebou, zdálo se to stejnym lidem, nebo jinym... A pak když ten kříž vrátili na ten hřbitov, tak už se to nedělo.

(...)

Marek: Na duchy nevěřím. Na mimozemšťany asi taky. Nebo někde jsou. Ale daleko.

6.2 Marie

*1996

Divadelní režisérka a dramaturgyně

Nahráno v září 2021.

Boris: Kdy se to tobě stalo poprvý?

Marie: Byla jsem v prváku na střední, tak třeba patnáct? Nebo čerstvě šestnáct. No byl to takovej divnej sen. Většinou se mi to děje přesně tak, že mám nějakej sen a z něho se probouzím do té paralýzy. Ten sen s tím zdánlivě jako nesouvisí. Většinou se v něm objeví něco, co se mi pak v té, řekněme halucinaci, protože já mám většinou u té paralýzy vidiny... Tak tady to zrovna bylo, že někdo za mnou někam běhal. Nevím, už si to nepamatuju. A vzbudila jsem se do toho, že ten člověk, kterej po mě v tom snu šel, tak byl u mě. Fyzicky jsem měla pocit, že je u mě. A vobcházel mě. Já měla postel v rohu, u rodičů. Ale to v tom snu nehrálo roli. Porušoval tohleto pravidlo té zdi, jak vobcházel kolem postele. Byl to takovej chlap, pamatuju si, že byl holohlavej, já jsem ho moc neviděla, jenom v takových záblescích. Ale bylo to hodně realistický. Ten člověk... byl snad polonahej a chodil kolem mě a furt mi čmuchal u hlavy. Bylo to hrozně nepříjemný, protože jsem cejtla i ten dech a pach. To se mi děje pravidelně, že já v těch paralýzách mám hodně pachový vjemy. Že hrozně cejtím takovej smrad, když je mi něco hodně nepříjemnýho.

Boris: Takže on smrděl.

Marie: Jo, asi mu smrdělo třeba z pusy. Vždycky ke mně šel zezadu k tomu krku, on si mě očuchal a celý to bylo... já jsem celou dobu věděla, že on mi prostě chce sníst nohy. Ale nestalo se to, protože já jsem se probudila, než k tomu došlo. Ten čas v té paralýze funguje nějak jinak, ale já jsem měla pocit, že to strašně dlouho trvá. Že tam jsem s tím třeba tři čtvrtě hodiny, on tam pomalu obchází a vím, že mi sní ty nohy. Ale tak jsem se bála, že jsem se z toho radši nějak dostala.

Boris: A jakej byl ten fyzickej prožitek z té paralýzy? Pamatuješ si to? Co se dělo s tvým tělem?

Marie: No bylo v nějaký křeči. Člověk se nemůže vůbec hejbat. Víím, že mě vždycky hrozně bolely předloktí, že se snažím hejbat s rukama. Po probuzení už ne. Ale i se mi stalo, že mě nějaká pani přesně v té paralýze, že u mě někdo byl a že mě kousnul a pak jsem se probudila z té paralýzy a furt to bolelo. Třeba hodinu jsem to ještě cejtla. Tak nevím, jestli to nějak zareagovalo, že prostě ten prožitek byl tak intenzivní... Ale jinak je to křeč. Nemůžeš se

v ní hejbat. Zkoušíš pohnout očima. A postupně se z toho i budím tím způsobem, že začínám rozhejbávat ty oči a zkouším to přes obličej, protože ruce a nohy vůbec nefungují.

Boris: Jak často se ti to pak dělo od toho prvního momentu?

Marie: Když jsem byla na střední, tak docela pravidelně. To se mi to stávalo fakt třeba každý měsíc, někdy i dvakrát měsíčně. A asi to bylo i spojený s různěma... nevím, jestli stresem, to si myslím, že ne, ale mě se to vlastně začalo dít ve chvíli, kdy jsem prázdniny před střední měla takovou nehodu. Prasknul mi slepák po cestě z Belgie. Zůstala jsem v Německu. Už to bylo takový nahraně, už to bylo všechno v tom břiše roztekly, tak mi to opravovali, ale neopravili to úplně dobře. Od té doby už mám furt takový problémy, mám srůsty v břiše. Zezačátku, když mě pustili z té nemocnice, tak jsem měla chronický bolesti. Takže já jsem první rok do té školy na střední zas tolik nechodila, protože jsem musela být hodně doma. A i vlastně potom v těch paralýzách, v té první ne, ale v těch dalších se to dělo, že se mi něco dělo s břichem, že mi na něj někdo šahal. Tak nevím, jestli se to tím stalo, že se to posunulo... Ale já si to trochu tak vykládám, protože se mi stalo ve chvíli, kdy jsem přijela z té nemocnice a tejdén po tom, co mě z ní pustili, se mi to stalo poprvý. Tak se mi to dělo pravidelně, jednou dvakrát měsíčně. A postupně to začalo ustávat kolem třetího, čtvrtého... Ale pak se to vracelo zase na vejšce ale třeba po tom roce. A jako nevypozorovala jsem nějaký období, že bych byla víc ve stresu, nebo míň jedla. Já nejím maso, tak jestli to není nějakým nedostatkem něčeho. Ale myslím, že ne, protože když jsem brala nějaký doplňky stravy... Nebylo to z nedostatku spánku. Takže já nevím, kde je ten problém. Proč se mi to děje.

Boris: Řešila jsi to tenkrát s rodičema? Když se ti to stalo poprvý?

Marie: Jo, když se mi to stalo poprvý, tak jo. Pak už ne.

Boris: A jak na to reagovali?

Marie: Mamka byla vyděšená. Ale vím, že jsme s mámou pak koukaly do nějakýho snáře. Že mě nedošlo, že je to tohle. Já jsem si říkala, tak to byl divnej sen. Až když se mi to stalo potřetí, tak jsem začala aktivně vyhledávat, co se mi to děje. Ještě jsem zjistila do toho, že můj kamarád to má taky, tak jsem si říkala, oukej, tak to je ono. Nejsem jediná, kdo to má v mém okolí, tak asi dobrý. Je to nepříjemný. Ale pak se mi stala taková věc, kdy jsem začala aktivně vyhledávat ty dokumenty. Protože se mi stal strašně zvláštní zážitek. Kterej... Prostě... Je to trochu divný a je to trochu ezo. Tak nevím, jestli je to do toho, [do diplomové práce]. Ale je to hrozně silná věc pro mě. Byla jsem se svým bývalým přítelem, jsme spali asi potřetí

v novém bytě, ještě jsme tam neměli ani postel, nic. Byl to takovej ten klasicej panelákovéj byt, kterej má takovej ten balkon, že máš ten obýtvák spojenej s tou kuchyní a jdeš na balkon.

Boris: V Praze?

Marie: V Praze. Já jsem tam usínala, nemohla jsem usnout. Bylo to podle mě před prvníma klauzurama na DAMU. Takže po tom prvním roce, kdy se mi to nedělo. Tak jsem se snažila usnout, ale nešlo mi to, protože jsem přemejšlela nad klauzurníma věcmi. Asi jsem během toho přemejšlení jsem usnula, ale ten spánek se mi v tý mysli vůbec neprojevil. Já byla furt v tom prostoru, furt bylo všechno v pohodě, nějak jsem si přemejšlela, a najednou tam byla na stropě žárovka, která neměla lustr. A najednou se ta žárovka spustila a rozsvítila se. Spustila se mi takhle na těch kabelech přímo před obličej a já jsem si říkala, to je trošku divný. Ale mohla jsem se normálně hejbat, všechno. Tak mě to malinko vyděsilo, jsem si říkala, co se děje... A najednou se z tmy z toho balkonu, kterej jsem měla po pravý straně, tak se začalo ozývat hrozně silný hučení. Nevím, čím bych to popsala. Bylo to jako... zvuk tornáda. Tak jsem se nějak zvedla v tom snu, šla jsem k balkonu, vyšla jsem ven a za tím balkonem nebylo nic. Nebylo tam vůbec nic. Byla tam ohromná černá díra v nějakým jako rotujícím... Ohromná černá věc a vokolo nebylo vůbec nic. Což mě hrozně vyděsilo, to byla nicota, kterou jsem si předtím nikdy neuměla představit. Já jsem se lekla a nějak jsem vyhodnotila, že musím probudit toho mého chlapce. Otočila jsem se a v tu chvíli jsem skrz okno viděla, že tam ležim. V ten moment jsem se strašně lekla, něco strašně prásklo. Většina věcí, co v tom bytu byla, se zvedla třeba do půlky stropu a v tu chvíli mě to hodilo do toho mýho těla a v tu chvíli jsem dostala tu paralýzu. Jakože ale extrémní, takovou jsem pak už nikdy nezažila, takhle silnou křeč, až to bolelo. Nemohla jsem se hejbat. V tom pokoji všechno tak divně lítalo. Ležela jsem tam a nemohla jsem vůbec nic dělat. Strašně dlouho jsem se z toho nemohla dostat. Nefungovalo nic z toho, co člověk zkouší. Pak jsem se z toho nějak dostala.

Boris: Ale tady v tom momentu tam nebyly žádný postavy. To byl jen prostor, kterej se choval divně...

Marie: To byl ten prostor. To se mi stávalo třeba na tý střední, že jsem třeba spala u babičky a byla jsem tam sama. Vzbudila jsem se z... ani nevím, co to bylo, nějak to s tím nesouviselo. Ale slyšela jsem hrozně intenzivní zvuk takovýho skřípotu. Vždycky něco zakřípalo a něco se pohlo. Je to takovej pokoj, kde z obou stran jsou dveře. Takovej starej pražskej byt. A od těch dveří jsem postupně vyzozorovala, že se tam hýbou nějaký stíny. Víím, že jsem si myslela, že ten skřípot funguje s tím pohybem, že vychází z tý věci. Když se hejbe,

tak skřípe. Byly tam dvě ty postavy. V každých dveřích jedna. Ale nakonec ke mně vyšla jen jedna. Ta druhá byla furt za těma dveřma. Což byl možná nepříjemnější pocit, to bylo divný. Proč nevyšla? Co tam dělá? A jenom takový postavy... já ti to ukážu. Já moc neumím kreslit, tak jenom orientačně. Kreslila jsem si takový postavy a postupně se mi to spojilo, že je to ono. Šel ke mně a hrozně blízko tý postele stál, byl hrozně dlouhej a koukal mi přímo obličejem na obličej. Ale tam nebyla žádná interakce, nic nedělal. Ale bylo to černý, tmavý, ty oči jsou hluboký tunely. Možná by se dalo říct, že to, co jsem viděla na tom balkóně ve velkym, jsou voči týhle věci. A jenom jako dejchalo. Pak jsem se z toho snažila vzbudit, v tom bytě jsem byla sama. Ale když jsem se z toho konečně vzbudila, tak ten skřípot ale furt neustával a furt tam byl. A já jsem prožila příšernou noc. To se mi stalo ve dvě hodiny ráno a já jsem zbytek noci nemohla usnout, protože ten skřípot tam pořád byl. Až ráno mi došlo, že jsem nechala otevřený vokno na záchodě, do světlíku, a jak tam profukovalo, tak se to pohybovalo. A ten zvuk se mi promítl do tý paralýzy.

Boris: Zkoušela jsi to někdy řešit s nějakým odborníkem? Ve spánkový laboratoři?

Marie: Já mám pocit... ale je to můj pocit... že to je věc, která se nedá řešit. Vnitřně mám pocit, že je to... tak hrozně vopravdický v tu chvíli, že je to nějaká... nemyslím, že je to reálný, ale že ten mozek to tam má zakódovaný a nedá se to vyměnit. Jestli je to nějaká indispozice. Já vlastně nevím, čím je to způsobený.

Boris: Ale pro sebe si to teda vysvětluješ, že to není věc vnější, ale že to je z tebe?

Marie: No tak v tu chvíli si samozřejmě nemyslím, že je to věc ze mě, v tu chvíli mám hrozný strach. Ale... Já nevím. Já jsem o tom třeba četla, že to jsou návštěvníci z jiné dimenze, což mi přijde trošku humorný, ale zároveň jako... proč ne? No tak asi to je vnitřní, protože to nikdo jinej nevidí, což neznamena, že to nemůže bejt pravda. Ale myslím, že je to daný z nějakýho vnitřního prožitku a... myslím, že to tak klidně může bejt, ale že to vidíš jenom ty, protože to máš nějak posunutý v mozku jinak.

Boris: Stalo se ti někdy, že to bylo příjemný?

Marie: Ne. Myslím si, že se mi to nikdy nestalo. Ale já obecně nemám ani dobrý sny. Myslím, že bych to spočítala na prstech jedný ruky, že se mi zdaj dobrý sny. Obecně v tom snu si odžívám nějaký hrůzy.

(...)

Marie: Měla jsem takový období, kdy za mnou chodila v tý spánkový paralýze jenom jedna tahleta bytost.

Boris: Stejně, jako se ti vraceli tady ti dlouháni?

Marie: To byl takovej černej... asi to jsou vždycky mužský postavy. Nikdy to nejsou ženy. Nevím proč, ale jsou to vždycky chlapi. To je ten „Stíno-muž“. Já jsem si ho takhle nepojmenovala, ale oni ho v tom dokumentu takhle...

Boris: A co vlastně chtějí? U toho plešatýho jsi znala jasný motiv, že ti chce sníst nohy...

Marie: Mám z nich strach, ale já nevím, co ti lidi potřebujou. Většinu času, když se to dělo, si jenom stoupli a koukali, většinou se nade mně hodně nakláněli, abych jim viděla do těch očí. Tam já mám pocit, že tam je nějaký nebezpečí a oni to asi vědí, že já si to myslím, tak se mi nakloní do toho obličejce a snaží se mě jako atakovat tímhle tím. Dlouho to byl jen jeden, pak to byly někdy dva, a nakonec to byli i čtyři. Ne, vlastně to jednou byla paní! Ta paní, co mě kousla. To jsem bydlela na Smíchově. A tam se spalo v takovym patýrku, ale to patýrko bylo hrozně nízký, že si tam člověk ani nesesed. Spala jsem, probudila jsem se a vedle mě seděla ženská, držela moji ruku a normálně mi do ni kousala. Taková blondřatá paní. Vypadala jako z nějakýho akčňáku. Culík měla. Byla taková i špinavá, jak kdyby zažila výbuch, pak ke mně přiběhla a kousla mě do ruky. A byla tam u mě strašně nacpaná, ta postel byla devadesátka.

Boris: Jak byla stará?

Marie: Tak pětatřicet. To jsem úplně zapoměla, tuhle historku. A pak mě právě bolela hrozně ta ruka, když jsem pak nemohla třeba hodinu usnout. Nebo ne hrozně, ale cejtla jsem to.

Boris: Ona tě kousala? Nebo tě doslova chtěla sníst?

Marie: To nevím. Myslim, že mě nechtěla sníst, jenom mě kousla. Já jsem furt rozsvěcela, jestli tam nemám otisk od těch zubů, člověk to cejtí pořád po tom probuzení.

(...)

Marie: Já, když jsem byla menší, možná to s tím nesouvisí, ale pořád přemejšlím, jestli náhodou to nebylo taky to samý. Já, když mám teplotu, tak okamžitě osmatřicet a už mám halucinace. Většinou si přetvářím nějaký věci, který vidim někde, tak si z nich přetvářím něco jinýho. A já, když jsem byla dítě, tak se mi stávalo, když jsem měla takhle vysoký horečky, tak mi u hlavy postele stála taková zahalená paní. Víím, že se to dělo fakt od mala, že jsme se o tom bavili s mámou, už tam zase stojí ta paní. Která tam jenom stála a koukala na mě.

Boris: Jak vypadala ta paní?

Marie: Já jsem viděla jenom oči. Má nějakou burku.

Boris: Takže je v černý?

Marie: Jo. Já si skoro myslím, že pod tím zahalením nic není. Jenom ty oči. Že je to jenom prázdná látka, ve který jsou jenom ty oči. Velký smutný oči nějaký paní, který může být třeba padesát.

Boris: Dělo se to někomu u vás v rodině? Nebo jakékoliv spánkové poruchy.

Marie: Máma to má, že nemůže spát. Že se vzbudí uprostřed noci a už neusne. Ale to má až teď. Ale doma to nemáme. I když jsem se jednou bavila s babičkou, a říkala, že nemohla celý noci usnout. Pracovala ve školce, v Platýzu, a někdy šla třeba i rovnou.

(...)

Marie: Naposled se mi to teďka stalo v červnu, nebo možná koncem května. Vždycky mě hrozně rozčiluje, když se to děje, když vedle někdo spí. Mě to hrozně vadí. Zaprvý je tam někdo, o kom ten, co spí, neví, trošku mám občas pocit, že by ta věc mohla někomu ublížit.

Boris: Tomu, kdo je s tebou v tom pokoji?

Marie: (Přikyvuje.) Když už tam je. Tak nevím... Mám vlastně strach, že tomu člověku to může něco udělat, a zadruhý jako já bych se z toho hrozně chtěla probrat a nemůžu, aby on mě vzbudil...

Boris: A naposledy to bylo taky spojený s nějakou návštěvou?

Marie: Jo, taky tam byl tenhle. (Ukazuje na svou kresbu.) Teď máme v pokoji ptáčky, dvě chůvičky, japonský. Já nevím, jestli se to opravdu dělo nebo jestli to byl jenom můj nějaký pocit, ale já jsem si skoro jistá, že ony na něj strašně řvaly. Že na něj hrozně pískaly. Na tu věc.

Boris: Ale nevzbudilo tě to.

Marie: Ne. Ale oni spějí normálně pod dekou, protože ony musí mít tmou a máme tam pouliční lampu, tak spí pod tou dekou. Ony fakt pískaly. Ony občas v noci tak něco pokvoknou, ale tohle bylo jasnej prostě...

Boris: A neprobudilo to tvýho kluka?

Marie: Toho jsem probudila až já. On na tohleto většinou nereaguje. (...) Vím, že jednou na Ípáku, když jsem bydlela na Ípáku... To jsem hrozně nemohla usnout, měla jsem nějaký problém se spaním a několik dní jsem nemohla spát a už jsem nespala třeba třetí den za sebou, že jsem naspala za ty tři dny třeba dvě hodiny. Přijel odněkad můj kluk a přijel s tím, že doma, když nemůžou spát, tak si lupnou melatonin. Koupil melatonin, protože já jsem vypadala fakt hrozně, tak říkal, ať nechodím do školy, ať zůstanu doma, mám si to dát a spát. Dobře, dobře, já to zkusím. Tak jsem si to dala, ten melatonin, víceméně jsem hned usla, ale pak jsem se

z toho vůbec nemohla probrat. Byl normálně den, měla jsem jít do školy a já se probudila a měla jsem pocit, že leží u mně. A v tu chvíli...

Boris: Kdo?

Marie: No myslela jsem, že můj kluk, ale nebyl to on, protože byl ve škole. Tak jsem se probudila a měla jsem pocit, že leží za mnou, ale pak mi najednou došlo, že tam není. Tak jsem se chtěla podívat, kdo to jako je, ale v tu chvíli jsem zjistila, že jsem paralyzovaná, že se nemůžu otočit, že to tělo je v té křeči, že to nejde. A čím víc jsem se z toho dostávala, tím víc ten pocit, že za mnou někdo leží, fyzicky mizel. Takže nevím, kdo to za mnou ležel. Ale to bylo divný, protože ta věc byla blízko. Je to ten pocit, ten mám jako když... Jednou nám třeba vykradli chalupu, a já jsem měla pak problém do té chalupy jezdit, protože měla hrozný pocit, že tam byl někdo, kdo tam nepatří, a hrabal se v osobních věcech. A bylo to fakt nepříjemný, fyzicky nepříjemná věc. A tohle je vlastně podobný. Že ten člověk je u mě. Není to nijak sexuální, to vůbec ne, ale někdo je blízko a někdo na mě šahá. Já mám hrozně velký osobní prostor. Co jsem tak pozorovala, tak ho mám mnohem větší než normální lidi. Takže vo to víc je pak nepříjemný, když si vedle mě někdo takhle lehne. Pak jsem se musela jít osprchovat.

Boris: Máš ještě jiný osobní rituály, kterými tomu chceš předejít?

Marie: Teď ne, ale teď se mi to neděje pravidelně. Ale když jsem byla na té střední, tyjo nevím. Asi ne. Jako vím, že jsem se jednu dobu fakt bála chodit spát a že jsem to oddalovala. Třeba v tom druháku na té střední, kdy se to dělo fakt pravidelně, tak jsem zkoušela různé věci. Brát doplňky potravy, jestli to není nějaký nedostatek, železo nebo něco. Že jsem chodila spát třeba odpoledne, abych v noci spala co nejmíň a nemohlo se mi to stát.

Boris: Takže tobě se to dělo vždycky v noci.

Marie: Jediný přes den to bylo, jak jsem měla ten melatonin.

Boris: Je nějaká poloha, ve které se ti to stává častěji?

Marie: Já spím vždycky na boku. Na boku, na levém. Většinou se probudím i v té pozici. Já, když spím, tak se moc nehýbu. Já jsem měla takový, ale to není teda spojený se spánkovou parálýzou, ale když jsme začínali nějak s chodit s mým současným klukem, před dvěma třema rokama, tak jsem měla sen na epizody. To bylo hodně nepříjemný. Já občas mluvím ze spaní, ale můj kluk popisoval, že jsem fakt křičela. Byl to fakt jako seriál. Říkám to, protože tam byly taky tyhle postavy, ale nebyla to parálýza. Ale dělo se mi to pravidelně asi tři měsíce v kuse. A každé den se mi stávaly ty samý věci. Ráno jsem se probudila, nějak jsem prožila den

a vracela jsem se do úplně stejného bodu, kde jsem skončila. Tak jsem z toho udělala takovou nehotovou rozhlasovku.

Boris: Má ten sen nějakou zápletku?

Marie: Hele ne, celý to bylo jenom o tom, že tam bylo takový sídliště, vybydlený, starý. A byl tam všude hrozně rozehrátej beton. Takže bylo hrozný horko. Byla to konkrétní jedna ulice na jednom sídlišti, kam já jsem chodila na základku na první stupeň. Trošku jinak vypadala, ale vím, že to byla vona. Já jsem tam procházela, vždycky jsem někam došla a tam v tom vybydlenym spodku toho paneláku tam seděla třeba parta nějakých lidí, kteří dýchali nějaký ředidlo a do toho ředidla jim ukapával obličej. Prostě takovýhle hrůzy. Pak jsem došla do nějakýho tunelovitýho podchodu a tam na konci číhalo tohle. (Ukáže na obrázek „Stínomož“.) Akorát to nebylo černý, ale mělo to šedobílou kůži. Takový nedobrý věci. A to nebyla paralýza, a jenom že tyhle ty tam procházeli... Procházela tam taková skupina lidí jak v té novele... V Cestě od toho... jak se jmenuje?

Boris: Kerouac?

Marie: Ne Kerouaca. McCarthy. Tam taky choděj tlupy lidí v postapokalyptickym světě. Tak to bylo podobný, že tam táhly divný skupiny a všichni to byly tyhle postavy. Jak kdyby odsud přicházely pak do té reality. Na střední jsem experimentovala s nějakýma... prostě nějakýma drogama, a tyhle ty věci se mi i děly, že jsem to třeba pak viděla. Jednou jsme si s partou kamarádů dali emko a já jsem pak prostě šla domů a tam stály řady těchle věcí. A od té doby si to nedávám, protože je to fakt nepříjemný. A vím, že tam stáli takhle a věděla jsem, že kdybych se jim podívala do očí, tak umřu.

Boris: A ten strach ze smrti je přítomnej i během té paralýzy, když se ti děje?

Marie: Ne, to ne. To ne. Tam se nebojím, že bych umřela, ale bojím se, že by mi mohli něco jako provést, fyzickýho.

Boris: Vlastně, jak to popisuješ, tak je to hrozně výrazná část tebe. Třeba jak jsi říkala, že se ti zdál ten sen na pokračování, tak svým způsobem prožíváš takovýhle dva životy. Ty bys chtěla, aby to zmizelo, nebo je to už tak tvoje, že bys o to nechtěla přijít?

Marie: Já si myslím, že to ani zmizet nemůže, protože já to mám už tak spojený s nějakou tvorbou.

Boris: To mě zajímá, jakým způsobem?

Marie: Hele nevim, většinou když něco se rozhodnu pro nějakou inscenaci, tak vycházím z nějakýho pocitu. Neberu si jako předlohy konkrétní knížky. Přečtu si tu knížku, mám

z toho velmi intenzivní pocit, kterej se snažím pak zpracovávat. A tohleto je taky něco, co hodně do textů, který... Tyhleto texty většinou skončí v nějakým šuplíku, protože to mi připadá, že je to podivně teenagerovský. Nedospělý. Je to á la hororový, protože to neumím popsat. Neumím popsat ten pocit. Hodně se o to snažím, pro sebe si to verbalizovat. Protože mám pocit, že ať se děje cokoli, když si to pojmenuju, tak je to dobrý.

(...)

Marie: Takhle, já prostě mám pocit, že třeba je to podobný, jako když lidi říkaj, že vidí nějaký aury. Tak já něčemu nějakým způsobem věřím, že to... nemyslím si, že to viděj, ale že to třeba cejtěj. Taky to je nějaká kolektivní věc, která funguje. Já jsem třeba kvůli tomu břichu chodila k léčitelce, protože to nešlo vyřešit skrz normální medicínu. Moc jsem tomu nevěřila, ale pak jsem zažila, že mi fakt pomohla. A tohle mi taky připadá, že je něco, pokud to vidí tolik lidí a pokud to ty lidi vnímaj nějakým způsobem podobně, tak to něco musí bejt. Podle mě to je jen nějaká... něco v mozku, co máme nastavený trošku jinak. Něco jsme si tam povolili, nějaký příkaz, povolili jsme si něco vidět. Ale furt nevím. Reálný, ve smyslu hmotný, nevím, jestli to tak je nebo není. Nedokážu si to jinak vysvětlit než tak, že je to nějaká energie, kterou my jsme schopní vidět.

Boris: Ten tvůj kamarád taky viděl ty „Stíno-muže“?

Marie: Taky. A je to hrozně zajímavý, protože když jsme o tom mluvili, tak jsme si to říkali na přeskáčku. Že to ani nebylo, že by to jeden řek a ten druhý: „Jojo, to jsem taky viděl.“ Spíš jsme popisovali, co dělá. On měl hodně pocit pachu nějakýho rozkládajícího se masa. Ale zároveň, jak se známe od dětství, chodili jsme spolu devět let na základní školu, tak máme společnej background. Ale tyhle věci tak asi fungujou. Jednou jsme na základní škole byli v nějakym lese a všichni jsme viděli, jak tím lesem proběhla nějaká ohromná dvoumetrová věc. Všichni jsme to popisovali úplně stejně, že jsme to všichni viděli.

Boris: Nezávisle na sobě? Že jste byli rozptýlení v lese...

Marie: A doteď nevíme, co to je. Říká se tomu Hrbáč. A furt se jezdí na tu chalupu a v noci se chodí na Hrbáče.

Boris: A už jste ho nikdy neviděli?

Marie: Ne.

(...)

Marie: Máme známou, která žije ve Švýcarsku, je to pravnučka Jana Wericha. My jsme k ní jezdili na tuhleto chalupu. To je novej barák, takže by tam teoreticky nic nemělo bejt

špatnýho. Jsem si myslela já. Pak jsem jednou usnula... Tam je taková půda, kam já jsem se vždycky bála. Taková malá půdička, zamřížovaný vokno a dveře na velkou rozlehlou půdu, kam se ale nesmí chodit, protože by se mohl propadnout strop a jedinej východ z týhle půdy je těžký dřevěný poklop. Takže kdybys chtěl utýct, tak prostě to bude trvat dlouho, než utečeš. Nedej bože na tebe něco vykoukne zpod toho pokopu. To byla moje úplná hrůza. No hrozně jsem tam nechtěla spát, ale bylo to jediný místo, kde se dalo spát, tak jsme tam usnuli, s tou kamarádkou. A mě se zdálo celou noc, že tam chodí nějaká paní, taková v bílejch šatech, chodí tam a zpátky a furt si něco mumlá. A byl to fakt divnej sen, nepříjemný, fyzický. Tak jsem sešla dolů, druhej den ráno, a říkala jsem, že už tam nikdy spát nebudu. Ať tam jde někdo jinej. A vyprávěla jsem mámě, co se mi zdálo a mamka říkala, no tak to je zajímavý, protože... No prostě vypadlo z ní, že tam za války schovali Židovku a ona se tam prostě zbláznila a oběsila se.

Boris: Na tý půdě?

Marie: No.

Boris: Kam se nesmí chodit?

Marie: No.

Boris: Tam, kde jsi spala.

Marie: Asi tam, kde jsem spala, pravděpodobně. Ale to mě vyděsilo, a od té doby jsem tam dlouho nebyla a pak jsme tam jeli s mým klukem. To je taková chalupa, kde se všichni bojejí, ale když je tam hodně lidí, tak je to v pohodě.

Boris: A byl tam Jan Werich.

Marie: Byl tam Jan Werich. Ten si myslím, že tam vůbec není. Ten je úplně v pohodě. A jestli někde je, tak někde jinde. Ale ta pani, ta tam asi je. Protože jsme tam pak odjeli s mým klukem, že tam budeme čtyři dny a byli jsme tam sami. A bylo to fakt hrozný. A vod té doby jsem na té chalupě nebyla a už tam asi nepojedu a jestli tam pojedu, tak nás tam bude opravdu hodně. Tam se děly fakt hrozný věci, a každou noc přitvrzovalo. Mě se tam stalo po první dvě noci, že jsem se probudila s tím, že nemůžu dejchat. Jako že jsem měla pocit, že mi něco tlačí na hrudník a že nemůžu dejchat. Třetí noc začalo něco šustit na půdě, tak jsme říkali, dobrý, tak kuny. Měli jsme už odjet, ale řekli jsme si, že tam ještě zůstaneme jednu noc navíc, což jsme asi fakt neměli. Protože bylo evidentní, že nás tam ta věc nechce. Protože se děly různý věci, zvuky a tak. A my jsme se rozhodli, že pojedeme až den na to. A že nám jel ale autobus ve čtyři ráno z vesnice, kam se musí jít pěšky třeba hodinu nebo tři čtvrtě hodiny. Tak jsme

vstávali a byly tři hodiny patnáct minut. A v tu chvíli začala... Byla to hrozná shoda náhod. Hrozně foukal vítr a začala tam jet siréna. Ale hrozně nahlas, která byla z té vesnice, protože tam spadl nějaký strom. Houkala siréna, do toho my jsme teda vstali a něco se pohybovalo po kuchyni. My jsme to slyšeli oba, že se tam něco posouvá. A já říkala, že se tam nejdu podívat, jestli se tam jde podívat můj kluk. On teda vstal a začal si oblíkat kalhoty. Později z něj vylezlo, že si chtěl oblíknout kalhoty, aby neumřel nahej, aby neumřel v trenkách, potupně. Tak se oblíkal a já na něj, běž už, běž! Takže tam přišel a tam prostě byl v té místnosti, když jsi tam vešel, tak tam ležel sáček, kterej ale byl plnej věcí a úplně nemohl asi sám spadnout ze stolu. Ty věci byly takhle rozepsané v takový řádce.

Boris: Co to bylo za věci?

Marie: Byly to sušený houby a věci, co jsme vyhodili, zbytky pečiva, který jsme chtěli dát pryč. A někdo to takhle rozsypl do takový řádky. Žádný zvíře to nemohlo udělat, fakt nemohlo. A pak jsme odcházeli a ta chalupa nás nechtěla pustit. Že třeba se nedaly otevřít dveře, že to fakt nešlo. Fakt jsem tlačila do těch dveří a šlo to strašně pomalu. A pak naopak, když jsme vylezli z těch dveří, tak se jako přibouchly. Takový divný věci. To bylo hrozně nepříjemný. Ještě spojený s tím, že tam ta pani zůstala, nemohla odejít.

Boris: Ty jsi popisovala, že jsi se probudila a nemohla jsi dechat. Tak to je taky nějaká forma paralýzy, nebo nebyla?

Marie: Asi jo, asi byla. Jako, mě se to ale občas stane, že vstanu, nebo že se probudim a nemůžu se nadechnout.

Boris: A od té doby teda ten tvůj pohled na tyhle věci se změnil?

Marie: Jo, jako obecně, jsou místa, kam člověk přijde a cítí negativní energii nebo se tam z nějakýho důvodu bojí a není proč. Ale tohle bylo fakt poprvý, kdy jsem zažila, že by se něco fakt stalo.

(...)

Marie: Jako u nás v rodině je to takový, že vobě strany nějakým způsobem, od táty i od mámy, nějak věří na nějaký nadpřirozeno ve smyslu, že se ctí nějaká ta jako... Jako od mámy vyloženě že se na ty energie a sílu věří. Ne že by byli nějaký léčitelé. Já jsem se třeba od té pani naučila, že když někoho bolejí záda, tak to dokážu vytáhnout. Že tam fakt jde studenej vítr a fakt to jako vezmu. Ne nějak dlouhodobě, ale dokážu to na nějakou dobu ztlumit. Třeba jsem kamarádům tahala migrény. Ale pak se to občas nepovede a dostanu migrény já. Takže nějaká víra v tyhle věci tam je. A vod táty, tam zase věřej v ty duchy. Děda měl období, kdy vyvolával

duchy. A má i historky, že opravdu se jim povedlo vyvolat někoho z období Karla IV. Ale to je chlap, můj děda, kterej byl nejmí takovej v těchhle věcech střízlivej, a pak to začali dělat s nějakou partou kamarádů a pak se přepnul. Před pár lety začal bejt hrozně věřící. To je ten monarchista. Nechal se i pokřtít. Ale předtím měl to duchařský období, kdy vypráví, že jezdili k nějakým kamarádům, kde vyloženě bydlel nějaký duch, o kterým oni věděli, a dokonce ho měli pojmenovanýho. A ve tři hodiny chodil vždycky po schodech, že to slyšel. A na základě toho začali vyvolávat ty duchy.

Boris: A říkala jsi mu o svých zážitcích se spánkovou paralýzou? Dědovi...

Marie: Hm.

Boris: A co on na to?

Marie: Říkal, že to jsou duchové. Jasný duchové.

Boris: Poradil ti něco, jak s nima komunikovat.

Marie: On říkal, jestli nechci. Ale mě to přijde, to vyvolávání, hrozně nebezpečný. On říkal, že by to stálo za to, říkal, že si myslí, že by to bylo super zkusit. Ale já to dělat nebudu. Já z toho mám hrozně strach. Já si pamatuju, že jednou jsme byli na nějaký dětský oslavě, tak se nějaká parta dětí rozhodla, že bude vyvolávat duchy a že jsme to chvíli dělali, ale mě z toho bylo strašně nepříjemně, že to jsou věci, se kterými si nemá člověk moc jako... ani kámošit. Nebo nic, vlastně nic. Nemá ty lidi rušit.

6.3 Anna

*1994

Herečka

Nahráno v říjnu 2021.

Boris: Kdy se ti to poprvé stalo?

Anna: Tyjo, poprvý. To nevím. Já si pamatuju tři případy, kdy to bylo hodně silný. Každý jsou úplně jiný. Vím, který byl první z těch tří. A jako pamatuju si ještě něco z dětství, ale to je tak strašně nekonkrétní, že nevím, jestli to není nějak upravený zpětně, takže bych o tom ani moc nemluvila. Ale ten první případ, což je zajímavý, že je to na tom samým místě, jak se to stalo Evě, je u nás v podkroví v baráku, co postavili mí rodiče, který je úplně novostavba, prostě nic tam nestálo dřív. Kdysi nějaký barák, dávno. (...) Já jsem teda spala na jiném místě než Eva, úplně. Já jsem tam předtím spala hodněkrát, nebylo to jakože bych spala poprvé a stalo se to. Ale já si ani moc nepamatuju, jestli to bylo po nějaké psychické zátěži, rozchod, přijímačky nebo něco. Myslím, že už jsem byla na DAMU. Ale pamatuju si to, jako že to byla nejvíc paralýza v tom smyslu, že spíš, probudíš se a něco se stane. Ty ostatní jsou většinou během těch mikrospánků. Ty pocity. Šla jsem spát, neměla jsem noční můru, nic. V jeden moment jsem se probudila, a nemohla jsem se vůbec hýbat. Ale věděla jsem, že jsem vzhůru nebo že jsem při vědomí, protože jsem si myslela že... jakoby první, co mě napadlo, že jsem asi mrtvá. Protože tělo mě ani nebolelo, ani se mi špatně nedýchalo. Byla jsem strašně odpojená od toho těla. Normálně jsem se i dívala po místnosti tahle očima, jako že jsem nehýbala hlavou, nic. A měla jsem úplně pocit, že na mě něco leží. A tak jsem si říkala, že jsem asi umřela a že jsem v takový mezifázi, kdy čekám, až se něco stane. A vlastně jsem trochu panikařila, ale zároveň jsem ve chvíli, kdy jsem si to pojmenovala, že jsem asi mrtvá a že to nebolí, tak jsem zklidnila. A pak se mi postupně začalo vracet tělo a bylo to dost nepříjemný. Že mě jako brnělo, začal mi najíždět pocit takový křeči. Že celý to tělo bylo celý ztuhlý. Vlastně jsem ležela rovně a koukala se před sebe. Já vůbec nevím, jak dlouho to mohlo trvat, jestli minutu nebo pár vteřin. Ale pak jsem byla vyděšená, zpětně. Že jsem měla pocit, že tam někdo je v tý místnosti se mnou. A že jakoby on vytváří na mě nějaký tlak.

Boris: A je tam někde, kde ho nevidíš, nebo je to to, co na tobě leží?

Anna: V tomhle případě jsem ho neviděla. Jenom jsem měla pocit takový energie, že tam někdo je. Tenhle ten zážitek byl totiž nejvíc fyzický. Mě se pak už nikdy nestalo, že by to tělo bylo odpojený. Takhle nikdy. Takový pocit, jako když člověk omdlí. Nebo že to nemůže

vůbec ovládat. A vlastně jsem cítila, že to tělo není v pohodě, že je v nějaký tenzi. Ale mě přišlo, že to trvá strašně dlouho.

Boris: A kolik ti bylo?

Anna: Třeba to byl druhák? Prvák, druhák? Dvacet dva, dvacet jedna.

Boris: A Evě se to stalo potom nebo předtím?

Anna: Tyjo, to nevim. Já myslím, že možná předtím.

Boris: Takže ti to říkala, že se jí to stalo v tom pokoji nebo jsi se to dozvěděla až po tom zážitku?

Anna: Tyjo, to fakt teď vůbec nevim.

Boris: A k čemu slouží ta místnost?

Anna: To je tátova pracovna. Já jsem tam spávala, protože dole byla babička, v mém pokoji. Která už po mrtvicích byla mimo. Je možný, že to může nějak souviset s tím. Babička byla fakt v tý poslední fázi, kdy tam byla i Eva. Vykřikovala věci a viděla lidi, který už nebyly. To je možný, to mě nikdy nenapadlo, že to mohlo ovlivnit atmosféru domu.

Boris: Takže když se ti to stalo, tak jste se starali o babičku, která umírala.

Anna: To je pravda, vidíš, to mě nikdy nenapadlo.

Boris: A ona babička zemřela během té doby, co jsi tam byla, v tom baráku?

Anna: Ne to ne. Babička byla pak převezena ještě do domova důchodců, protože to už nešlo se o ní starat, časově. A pak zemřela za docela dlouhou dobu, jako půl roku, rok. Neumřela v tom domě. Ale měla tam obě ty mrtvice. A ona měla takový stav, kdy se probudila v noci a řvala třeba: „Kost!“. Ale úplně jiným hlasem než jejím.

Boris: A toho jsi byla svědkem?

Anna: Jo. Třeba tý „kosti“ jo. Ale vůbec nevím, jestli to bylo během tohohle. Vidíš, jak to ten mozek úplně vytěsnil. Určitě to je období, kdy babička byla pryč nebo tam mohla spát, dole. Ale to byly celkově takový strašidelný noci, kdy ona tam byla a měla takový stříhy. A už třeba křičela popáté, řvala něco jiným hlasem. A někdy jsem to šla já tam řešit, někdy brácha, někdy rodiče. A táta z toho byl úplně vynervenej. Asi tam byla možná napjatá atmosféra. Ale podle mě, v tom případě se to Evě stalo předtím. Myslím, že když tam byla Eva, tak babička tam nebyla ještě. Nebyla v tomhle stavu. Byla v baráku ale nebyla při těch mrtvicích.

Boris: A měla jsi nějaký jiný vysvětlení, proč se ti to tenkrát stalo?

Anna: U tohodle asi ne, u tohodle prvního. Já jsem si to pak samozřejmě dohledávala a našla jsem právě spánkovou paralýzu. Že je to zkrat v mozku nebo křeč těla z přepracování

a takhle. Ale tady... My jsme to pak hodně řešili, moje máma si dělala srandu, že u nás v baráku straší, jako že občas padají nějaký předměty. A vždycky to byl takovej humor. A pak můj bratr řekl, že si to myslí taky. A můj bratr je takovej hodně logik, vědec, který to neřeší. A pak jsme měli takovou debatu, kdy já, můj bratr a moje máma jsme říkali, že tam straší a můj táta říkal, že je blbost. Že se tam otvíraj dveře a takhle. Já jsem v tom baráku strávila i třeba týden úplně sama, s kočkama. A nikdy jsem se tam nebála. Nevím. Zvláštní je, že tenkrát jak jsem spala na tý posteli, tak to je postel, která na tom místě nikdy už nebyla pak. Že byla v takovym zastrčeným rohu, kde jsou skříně se složkama a tak. A že to není spací místo. Že to tam podle mě bylo, protože nás tam mělo spát hodně, nebo byla nějaká rodinná sešlost. A pak už jsem tam nikdy nespala na tom místě. A je to takový kout, který se vůbec nepoužívá.

Boris: A ty věříš čemu, když jste si s mámou začali dělat srandu, že tam straší?

Anna: To se strašně proměňuje, víš? Jakože já si myslím, že to místo má nějakou energii, ale mě není nepříjemná. A občas se stane, v tom pokoji, kde já teď přestávám občas, a kde právě byla babička s tou mrtvicí a takhle, tak se občas stane... Po ní zůstal takovej nádhernej lustr z křišťálů. A on tak různě zacinkává, když úplně nemá důvod nebo se občas otevrou dveře a táta říká, že jsou ty dveře špatně udělaný, že nedolíhá to lůžko. A že mě ty věci děsily v nějaký moment, nebo mi dělaly tyhle šoky, ale vlastně teď nějak poslední roky ne. Že jsem v klidu tam, hodně.

Boris: Takže si myslíš, že je to neurologická věc, co ten stav způsobuje?

Anna: Hele to si asi nemyslím, protože jakoby mě se ty další příklady, o kterých pak budu mluvit, tak nebyly tak fyzický, byly hodně pocitový. Ten poslední takhle intenzivní byl s Honzou, kterému se to děje taky, tak si myslím, že to nemůže být neurologický, když se to děje dvěma lidem. Strašně podobný sny, záraz se probudíte. Tak si myslím, že to musí být o energii toho místa, který třeba tak neznáš. Mě se tyhle věci často dějí ze stresu, ale jsou jinýho charakteru, víš? Že vlastně ani nemám pocit, že bych ti o nich měla říkat, že se tak probudíš, nemůžeš moc dýchat, ale zároveň mi u toho strašně buší srdce a mám úplně ztuhlý stehna. A to jsou takový stresový vlny a ty vím, že jsou vyvolaný přemírou stresu, a to že nedokážu vypnout ani během spánku, a to si myslím, že není to stejný jako se mi stalo u těch rodičů nebo na tý Maltě nebo takhle.

Boris: A to Evino?

Anna: No prostě z mého pohledu, Eva spala už třeba hodinu nahoře.

Boris: Takže bylo třeba kolik hodin?

Anna: Půl jedený? Po půlnoci nějak muselo bejt. My jsme dojeli pozdě a já jsem šla s kamarádama s mojí mámou pít a Eva šla spát, protože řídila třeba pět hodin. A Eva moc nevěřila na tyhle věci do té doby. A pak jsem nějak telefonovala s někým jiným...

Boris: Promiň, že tě přerušuju. Na který věci nevěřila?

Anna: Na duchy nebo na energie, nějaký... Já nevím, jak to říct. V té době, to byl druhák, nevěřila na duchy, nebo na taroty, nebo na nějaký ezo věci. A že se jí to ještě nikdy nestalo a že to je jako vzrušující a má ráda horory, ale je to takový ráció. A po tomhle jí to začalo tak trochu nalamovat. A já jsem z toho měla tenkrát i docela radost, že se jí to stalo u nás. „Jo, tak si to nevymýšlím, když se to stane někomu, kdo na to vůbec nevěří!“ No a já jsem venku kouřila a najednou mi volala na telefon Eva, která spala úplně kousek. Tak si říkám, to by došla. Tak jsem se tam šla podívat a ona znova už klimbala ale strašně v takový schoulený pozici a jako vyděšená. Taková jako nervózní. Tak jsem za ní přišla a tak jsem na ni šáhla a ona se mě strašně lekla. To si úplně pamatuju, jak se mě fyzicky lekla. A já jsem se jí ptala, co se děje... A hlavně bylo všude rozsvíceno, že si rozsvítla v té místnosti. A ona říkala, že měla pocit, že tam venku u takovýho podkrovního okna, kde byla židle, že tam stojí člověk. A že jakoby spala a že měla pocit, že se podívala a že ten člověk se na ni díval a ona se strašně lekla a v ten moment mezi tím probuzením a tím spánkem na ni skočila kočka naše. Takže tam měla i fyzický impulz, že měla pocit, že to na ni šáhlo. A byla fakt strašně vyklepaná. Neměla úplně paralýzu, že by se nemohla hýbat, ale jak mi to říkala, tak se furt dívala na tu židli, kde byly přehozený nějaký věci a takhle. Tak já jsem jí pak nějak uspala. No ale uměla to strašně konkrétně popsat. A měla tenkrát pocit, že to je Richard. Že to bylo kudrnatý. Že jakoby viděla konkrétní osobu. A to bylo stoprocentně po mém rozchodu s Richardem.

Boris: Ona tam hrála nějakou roli během toho rozchodu? Že ti pomáhala?

Anna: Jo, ona mi hodně pomáhala. Že mě různě odvážela pryč, když mě bylo hodně špatně, a pak právě mě takhle vezla na Moravu, převzít nějaké věci. Takový jako trip. A byla velká opora, no. Ale vtipný je... No, vtipný... Ona mi volala a já jsem volala s Richardem. Což je zajímavý, že ona ho pak viděla. A ona pak rychle odpadla, že byla unavená. Ale další den si to pamatovala a bavila se o tom, myslím, i s mojí mámou. Tak možná byla nějak napojená na mě, protože my jsme se zrovna nějak hádali s Richardem přes telefon a jí se tohle stalo. A ona si právě myslela, že je mrtvej. A to mě pak vyděsilo a já jsem mu volala. Chápeš. První láska, no...

Boris: Mohla to slyšet, ten váš rozhovor, ze spaní?

Anna: Hele, to si myslím, že ne.

Boris: A co ty další příhody, dvě?

Anna: Ta další byla když jsme spolu bydleli s Ludčkem, tak jsme měli ložnici. Úplně super energie, všechno. Hlavně to byla taková tady na Letný, ložnice, kdy nebyla nikdy tma. Že tam vždycky svítily přes závěsy takový ty oranžový lampy. A už jsme tam bydleli rok třeba, jakože to nebyl vůbec nový prostor. A nějak jsme usli a já jsem spala blíž u stěny a Luděk u dveří. A já jsem slyšela, jak někdo jde od dveří dva kroky. Probudila jsem se a podívala jsem se na ty dveře. Nic jsem neviděla. A řekla jsem si, jo tak to byl mikrospánek. A znova jsem usla. A najednou zase slyším Raz, dva, tři, čtyři. A jak jako obchází tu postel, aby se dostal ke mně. Kolem Ludka, kolem našich noh ke mně. A tak jsem se znova probudila a tohle trvalo několik hodin. A bylo to hrozný, protože zezáčátku jsem byla vyděšená, pak už jsem byla trochu nasraná, protože jsem si říkala, že tady mám mít nějaký mikrospánky a že nevím, proč si to jako dělám. Ale vždycky to začalo od začátku a posunulo se to třeba o krok. Já jsem se znovu probudila, podívala jsem se, nic tam nebylo. Pak jsem na to začala mluvit, ať mě to nechá bejt, že potřebuju spát, a pak jsem z toho byla tolik vyčerpaná, že jsem to nechala obejít tu postel. A já jsem ležela zády, obličejem ke dveřím, takže ta věc šla kolem Ludka, kolem našich nohou a za mě. Tam byly přesně takový parkety, takže to vrzalo trochu. A já jsem samozřejmě znala zvuky toho pokoje nazpaměť. Takže jsem věděla, kde ta věc je. No a pak jsem byla fakt nasraná a strašně vyčerpaná a byly třeba čtyři ráno a takže jsem se neotočila, prostě. A zůstala jsem ležet. A v tu chvíli jsem měla pocit, že ta věc si za mě lehá. Že mě obejmul, takhle, za krk. A dostala jsem strašnou křeč do celého těla, že to fakt bolelo. Byla jsem vzhůru. Spala jsem. Věděla jsem, že mě to objímá, najednou jsem se strašně lekla, otevřela jsem oči a viděla jsem Ludka, jak se zvedá a mluví na mě, že se mě snažil asi probudit. A já měla strašně prohlý tělo a pamatuju si, že mě strašně bolely chodidla. Jako hrozně. No a pak jsem z toho byla hrozně vyděšená, jak to opadlo. A taky nevím, jestli to bylo kolem nějakýho stresovýho období. Ale vím, že tohleto nebylo... Že to nemám spojený s tím, že by předím byl nějaký konflikt mezi náma, nebo se dělo něco hroznýho v nějakým jiným pracovním životě. Nebo s nějakými kamarády. Nebo cokoli. Jenom to bylo divný. Že to bylo fakt... Já jsem ten pokoj pak vykouřila, hodně jsem to řešila. Od tohohle momentu fakt hodně vykuřuju prostory, kde spim. Protože se mi to pak samozřejmě dělo v Ústí, kde se to děje trochu všem v tom baráku, kterej je starej. Kde vykuřuje pan Pepa pravidelně fakt celej barák, otevře všechny okna a do každý místnosti dá tyčinky se Soa Paolem a nechá to celý úplně fú. Protože tam to chodí hodně a některý jsou v pohodě. Jako že už se o tom fakt už normálně bavíme. Tam se normálně stává, že se otvírají

dveře, když se sprchuju a tak. A nikdo tam není. Tam umřeli nějaký technici a takhle, tak si myslíš, že to jsou tyhle lidi. Ale tam to není zlý. Ale tohle bylo hlavně zlý. Jako kdyby si ze mě někdo dělal kruva prdel, víš? Jako taková šikanka.

Boris: Jak na to reagoval Luděk?

Anna: Ono to vypadalo, že mám hnusnou noční můru. Takže se mě snažil probudit. Hlavně viděl, že jsem divně prohnutá. Ale ono to netrvalo dlouho. Já jsem vnímala, že na mě mluví, ale to tělo najednou nefungovalo.

Boris: Nemohla jsi se hýbat?

Anna: Hýbat jsem se nemohla v tom prvním případě. Že jsem fakt byla strnulá a měla jsem pocit, že každéj můj nádech je strašně dlouhej a že není potřeba. A cítila jsem strašnej tlak na hrudi. Ale u tohohle to byla taková křeč do luku, propnutí. Bylo to hodně fyzický, bolestivý.

Boris: Kdo to tam chodil?

Anna: Nevim, ale já jsem si myslela, že je to chlap. Nebo věděla jsem, že je to mužská energie. Možná je pravda, kdybych v tom hledala něco logickýho, já jsem byla hodně nervózní z toho, že jsme bydleli v přízemí. A hodně jsem to pracovala. Zezačátku jsem měla hodně snů, že někdo k nám leze oknem. Já jsem o tom mluvila se svou psychosomatičkou, ona mi říkala, že se cítím ohrožená. Ale tohle se stalo třeba po roce, co jsme tam bydleli. Takže já jsem ten prostor měla hodně už za svůj domov. Nebála jsem se tam bejt sama.

Boris: A jak ten tvůj zážitek interpretovala tvoje psychosomatička?

Anna: Že jsem nikdy nebydlela v přízemí, předtím ve svém životě. Předtím jsem dlouho bydlela sama a měla jsem zážitky, že jsem vyšla z metra a někdo šel za mnou, cíleně. A že se to může takhle nastřádávat. Že jsem dlouho měla strach z Vltavský, nebo podobných míst, kde se scházeli feťáci. A ten pocit, že je jednoduchý se dostat do toho našeho bytu, třeba přes větračku, to podvědomí zpracovává.

(...)

Anna: A ta poslední věc, ta stoprocentně nemůže souviset s ničím. Je to rok a půl zpátky, na Silvestra 2020. Byli jsme s Davidem na Maltě, jezdili jsme po RBNB bytech a bylo to úplně super. Pak jsme si našli byt na malým ostrůvku na severu. Dojeli jsme do super vesnice, která byla opuštěná. Takové letovisko. Byli jsme tam v lednu a nikdo tam nebyl. Spali jsme v něčem, co se jmenovalo... Bylo to celý trochu ezo, fakt divný. Měli vysoký hodnocení. Byl to byt s výhledem na pláž, na velký vlny. Byl to takový velký pokoj, obyváko-kuchyň

s dlouhou chodbou, která vedla do dvou pokojů. My jsme měli jeden pokoj a ten druhý, zamčený, se jmenoval Spiral Room. Očividně v něm v sezóně dělali masáže. Všude v tom bytě byly obrázky mořských panen. Byl tam sešitek, do kterýho mohl každý cokoli napsat a hosté tam psali povídku na pokračování o mořské panně. Byly tam vonné tyčinky Sao Paolo, kterými jsme to tam měli vykouřit. Když jsme se vrátili z večere, tak jsem zapálila tyčinky, ale neotevřela jsem okno. To nám došlo až dva dny později. Když vykuřuješ, tak máš mít otevřený okna, aby ty energie mohly jít pryč. A to mě vůbec nenapadlo a to jsem vykuřovala docela intenzivně v té době. No a byla tam obrovská masivní postel, taková retro, a celou dobu člověk strašně intenzivně slyšel mořský vlny, který narážej na pobřeží. Tak jsme se zavřeli v našem pokoji, a já měla úplně creepy sny. Jak od Jodorowského. Že ležím a na mých nohou leží něco jako pso-liška, kterou já chytanu a obrátím ji naruby. Přes čelist jí obrátím vnitřnostmi ven a kůži dovnitř. A ve všech těch snech byly slyšet ty vlny, ten nepravidelnej rytmus. Probudila jsem se. Bušilo mi srdce. Strašnej stres. A najednou mi ten pokoj přišel fakt zlej. Podívala jsem se na Davida, kterej strašně divně ležel. Měl pootevřené oči. Říkala jsem si, ok, v pohodě. Mám nějaký psychu. Lehla jsem si a hned jsem měla sen, že se otevřely dveře na tu chodbu, a v tom snu se probudil David a říkal, že tam nesmíme jít. Ta chodba byla temná a z té temnoty něco lezlo. Já to neviděla, ale měla jsme pocit, že ten pes, kterýho jsem obrátila naruby, lezl k nám. A v ten moment jsem dostala křeč a probudila jsem se. A David v ten moment seděl, v reálu, na posteli a díval se na ty dveře. On se mě ptal, co se děje. Já říkala, že mám hrozný sny. On říkal, že taky má hrozný sny a že si myslí, že ví, co je v tom Spiral Roomu. To mě vyděsilo, protože to znamenalo, že půjde otevřít ty dveře na tu chodbu. Já se podívala do té tmy a mě bylo hrozně. David šel na chodbu a díval se klíčovou dírkou do toho pokoje vedle. A říkal mi, že měl sen, že v tom pokoji vedle jsou jenom točité schody, který vedou skrz všechny patra, a že někdo má klíč od všech bytů. Tak jsme šli znova spát a zdálo se mi, že ta věc vstupuje do mě a já visím nad postelí ve vzduchu. Znova jsem se probudila a David znova seděl na posteli, ale byl v předklonu. A říkal mi, že ví, že pod postelí je liščí ocas. A ten pes, kterýho jsem obracela v tom snu, byl zrzavej, jako liška. A David říkal, že se tam musíme podívat. Do toho pořád jely ty vlny. Ale pod postelí nic nebylo. Začalo svítat, ale my jsme se báli a nespali. David začal to místo googlit a zjistil, že se nějaký mladý lidi v tom zálivu utopili.

Mě se občas takovýhle věci dějou, ale tohle bylo tak intenzivní, že si to pamatuju hodně konkrétně. Za první ataku považuju to, co se stalo u nás doma. Jak jsem se nemohla hýbat. Mě přijde, že je v tom nějaký vývoj, víš? Tohle bylo hodně fyzický, tak předehra té věci, halucinace,

nebo energie, byla hodně krátká. Někdo tam je, lehne si na mne, nemůžu se hýbat. U toho obcházení postele už to byl docela dlouhý proces, ale jednoduše, přes zvuk. A teď to bylo hodně promakaný, obrazy, symbolický... Já v poslední době mám taky hodně podobných věcí, který jsou ze stresu, protože jsem přepracovaná a jsem v piči, ale tohle bylo fakt magický. Že víš, že to přichází mimo tebe. Že tě ani nenapadne, proč by to ten mozek dělal. Že to není tvoje energie. Že ty stresy, co teď mívám, že nespím, tak jsou moje. Ale tohle bylo něco jinýho. Je zvláštní, že dva z těch případů se mi staly v místech, který pro mě byly doma.

6.4 David

*1999

Herec, partner Anny.

Nahráno v říjnu 2021.

David: Já jsem si na tom neuvědomoval, že je to sen. Ten organismus asi reagoval přehnaně, tak jsem si nestačil uvědomit, že to vlastně nic není. Ale v člověku je asi takovej podvědomej hledáček mystyckejch věcí, kterej člověka provází.

Boris: A babička?

David: Babička byla spojená s tím ohonem. Dělal tohle. Tleskala. Ale potěšitelsky.

Boris: Ona stála v té místnosti, kde jste spali?

David: Ne, to byl jen obraz. Kterej se do toho dostal. Já nevím, jestli byla babička přímo v tom prostoru, ale rámcovovala to, že se ten objekt dostal pod tu postel. Vím, že to bylo něco od ní. Byla to taková babička, která měla čepec z kožichu. Všechno se to týkalo kůže. Zvířete. Cejtim v tom spojitost s tím ocasem.

Boris: A co ten ohon pro tebe znamenal?

David: Pro mě znamenal nějaký prastarý strach.

Boris: Byl to nebezpečnej předmět?

David: Byl nevědomej. Že by to mohl být předmět, který si po desíti letech, co spím u sebe doma, uvědomím, že je pod postelí. V tom je ta děsivost. Myslím, že nebyl děsivej v tom, že je to symbol, ale že je v něm temnej konstrukt. Myslím, že je to tom nějaká lidovost. V té podvědomosti.

Anna: Měl jsi někdy spánkovou paralýzu?

David: Ne. Nemyslím si to.

Boris: Myslíš si, že ten zážitek způsobilo něco mimo vás, něco zvnějšku, nebo je zapříčiněný něčím uvnitř vás?

David: To je určitě vnitřní věc, jsem o tom úplně přesvědčenej. Jde o to, co myslíš tím vnější?

Boris: Ty jsi popisoval, že ten prostor mohl mít vliv na váš spánek. Tak jestli máš pocit, že je to způsobený tímhle třeba.

David: Já myslím, že ten vnější prostor tomu může pomoci, ale každej z nás to v sobě má. Prostor to určitě dokáže udělat. Kamarádi pronikli do uzavřenýho baráku, do opuštěný

márnice. Která je už přes padesát let zavřená. Vlezli tam oknem, už tam vlezli a věděli, že tam nemaj bejt. Takže prostředí dělá tyhle věci, ale je to v člověku.

6.5 Eva

*1995

Herečka

Nahráno v listopadu 2021.

Eva: Těžko říct, jestli jsem zažila spánkovou paralýzu v tom smyslu. Ale nevím... Anna ti vyprávěla o tý historce u nich doma, ne?

Boris: Před kolika to bylo lety?

Eva: Tak to bylo, myslím, že třeba druhák. Tak pět let třeba? No ale ja si to zas těžce vybavuju. Přesně, jak to už Anna stokrát vyprávěla jako takovou hororovou historku z jejího domu, tak já už to mám trošku zkreslený. Ale vím, že jsme tam spaly někde nahoře u ní v patře. A já jsem si šla podle mě lehnout trochu dřív než ona. Nevím, jestli tam už byla nebo ne. Ale prostě jsem se nějak uprostřed noci vzbudila a viděla jsem tam... Nevím, asi to byl napůl sen a napůl jsem něco vnímala, že tam bylo napůl rozsvíceno v té místnosti. A já jsem měla pocit, že tam vidím nějaké svícen. Jak jsem byla v tom cizím prostředí a jak jsem byla úplně rozespalá a vlastně jsem vůbec nevěděla, na co se koukám, tak jsem byla z toho přesně takhle ztuhlá a hrozně dlouho jsem jenom tak čuměla do prostoru. A pak jsem viděla Andrejku, úplně posraná. Ale vlastně si to pořádně nepamatuju.

Boris: A pamatuješ si ten fyzickéj prožitek z toho?

Eva: Mě se tenhle moment stal několikrát. Většinou to vycházelo buď z nějaký noční můry anebo z nějakýho... Já jsem se prostě vzbudila... Vždycky v tom hrál velkou roli strach z něčeho. Takže jsem, dá se říct, byla paralyzovaná tím strachem. Víím, že se mi to několikrát přihodilo, že jsem se vzbudila a byla jsem úplně ztuhlá. Byl to takovej mrazivej pocit a pomalu jsem se rozmrazovala. Ale vopravdu jsem nemohla ničím ani hnout, byla jsem úplně ztuhlá. Mám strach ze tmy. Takže v té kombinaci je to báječný.

Boris: A co to bylo, co jsi viděla? Svícen?

Eva: Hele, viděla jsem nějakéj svícen. Já mám za to, jestli nebyl židovskej. Anna to pak hrozně řešila s rodičema, jestli tam někdy byli Židi, jestli se tam stalo něco jako... A na nic jsme nepřišly. Takže to ji dost zklamalo, že jsem tam neodhalila žádnou záhadu domu. Ale vím, že jsem tam viděla ten svícen, ale že jsem ho viděla hořet. Jo a vlastně ano! Pamatuju si, že jsem měla pocit, nějaký přítomnosti eště někoho dalšího. Já teda na duchy a na todlencto moc nejsem, teda na rozdíl od Andrejky, ona takováhle v tom tomu hodně věří, a mě to zaskočilo v tom, že do tohohle nerejpu a že to neprožívám, duchy, a vyvolávání a tak. No ale tohle mě

dost překvapilo v tom, že jsem opravdu cejtila, jako by tam někdo byl. A možná i to mě dost paralyzovalo, že jsem cejtila, že mě někdo sleduje a že se nesmím ani hnout.

Boris: A viděla jsi toho, kdo tam byl?

Eva: Myslím, že jsem neviděla nikoho konkrétního. Teď bych kecala, už si to hrozně těžce vybavuju. Možná jsem tam na začátku viděla nějakou siluetu nebo stín, nebo něco, co mě vyděsilo jako první. Ale nejvíc si vybavuju ten svícen, nevím proč, a ten pocit.

Boris: A v jaký poloze jsi ležela? Pamatuješ si to?

Eva: Byla jsem na boku. Byla jsem zády... jo byla tam Anna, protože byla za mnou, a byla jsem na boku a koukala jsem se právě do toho prázdného prostoru půdy. To byl takovej velkej pokoj v tom patře. A já vím, že jsem nemohla ani tu Aničku nějak nahmatat, protože jsem byla úplně „mmm“! To bude super v tom záznamu. Byla jsem úplně „mmm“!

Boris: Pamatuješ si ten moment, kdy jsi se z toho stavu paralýzy dostala?

Eva: Pamatuju si, že pak začalo to postupný rozmrazování. Jsem se rozkoukala v tý tmě. Pak to nějak přestalo. Co jsem viděla, nemělo už jasný obrysy. Tak jsem se uklidnila. Já vždycky pracuju v těchlech momentech s dechem, tak jsem se rozdýchala. A pak jsem vzbudila Aničku a pak jsem si tam někam k ní vlezla.

Boris: A stalo se ti to předtím ještě někdy?

Eva: Potom se mi to stalo několikrát. Jako ne takhle, že bych viděla nějaký konkrétní věci. To bylo jenom v magickém domě Aničky, ale mnohokrát se mi to stalo s těma nočníma můrama, že se mi zdály prostě hnusný sny, že mě někdo honí, chce mě zabít a tak, a já jako už jsem se s tím naučila pracovat. V tom snu si uvědomím, že je to sen a sama se probudím. Takže to už nemívám. Ale předtím, právě když jsem to neuměla, tak to bylo takový to šokový probuzení v ten nejhnusnější moment, jak tě někdo honí a už tě chce zapíchnout. Byla jsem pak úplně zmražená. Takovej ten studenej pot, jak člověk úplně dechává, buší mu srdce a civí do prázdna, do tmy. Tak to jsem měla ještě párkrát potom.

Boris: A máš nějaký vysvětlení, proč se ti to děje, tahle věc?

Eva: Nevím. Jakože ty sny konkrétně vůbec nemaj... nejsou inspirovaný ničím reálným. Mám bujnou fantazii, podle mě, tak mě stíhaly tyhle představy. Ale prostě tím, že mám velkej strach z tý tmy, násilí všeobecně, tak většinou to byly takový věci, který mě tak vyděsily, že jsem z toho byla pak paralyzovaná.

Boris: Ale to jsou trošku ještě jiný stavy, než jsi měla u tý Aničky. Tam jsi popisovala, že se probudíš, nemůžeš se hýbat, ale pořád jsi v nějakým snu. Nebo ne?

Eva: Jo, určitě to je rozdíl. Já jsem od malilinka náměsíčná. Vždycky jsem chodila, stlala si všude možně po baráku, voblíkala se a dotěď mluvím s lidma ve spánku, takže mě se tyhle roviny hodně prolínají. Takže to je sporný, jestli jsem něco reálně viděla, nebo jestli se mi to zdálo. Ale musím říct, že většinou, když jsem náměsíčná, tak si ty věci vůbec nepamatuju, ale tohle byl reálnej zážitek. Je pravda, že oproti těm nočním mūrám jsem nebyla ztuhlá strachem, ale spíš jsem pozorovala, co se děje, protože jsem z toho byla zmatená. Nevěděla jsem, na co se dívám, jestli spím, co se tam ještě objeví. Protože hořící svícen uprostřed místnosti v noci...

Boris: Ten svícen v tobě vzbuzoval jaký pocity?

Eva: Nebylo to nic negativního. Ta prezence někoho, koho jsem cejtila nebo viděla, i ten stín zprvu, tak z toho jsem měla docela strach. Neměla jsem pocit, že by mě to nějak ohrožovalo, nebo že by mi to mohlo nějak ublížit, ta věc nebo ten člověk. Tak to jsem nevnímala negativně, tu přítomnost. Bylo to spíš takový, že teď se dozvím pradávnej tajemství. Teď se mi zjevil někdo, aby mi řekl, že před tolika a tolika lety byl zavražděn a já to musím vyřešit. Právě pro mě, já jsem takovej skeptik, mě to až zaskočilo, jak moc jsem tomu věřila, v tu chvíli.

Boris: Takže to pro tebe bylo takový setkání s...

Eva: Měla jsem pocit, že se mi někdo z minulosti, že se mi tam přišel ukázat. Že tam nevyřčený něco přišel dopovědět.

Boris: Že s tebou chce komunikovat?

Eva: Já myslím, že to celý byla taková komunikace. Já už si zase vybavuju ten pocit, že mě ten člověk jako hodně pozoruje, jako kdyby tam už dlouhou dobu seděl a koukal se na mě, jak spím. To bylo hodně divný. A právě když jsem se probudila, tak jsem měla pocit, jako kdyby se mnou chtěl nějakým způsobem komunikovat. Jako kdyby mi někdo přišel někdo něco říct a pak si to rozmyslel. Nebo možná mě chtěl jenom šmírovat ve spánku a já jsem se mu probudila. A on to nečekal.

Boris: Vnímala jsi to jako kluka, nebo muže, nebo ženu?

Eva: Jo byl to muž, to vím, že to byl takový chlapecký. Nevím proč, ale i ten svícen mi nějak evokoval chlapa.

Boris: Bylo to v nějakým blbým období, tahle příhoda?

Eva: Myslím, že ani ne. To byly prázdniny, takže to muselo být v pohodě. To byly prázdniny, kdy jsem byla singl, tak jsem přitahovala nějaký i nemrtví, neživý chlapy, co mě šmírovali ve spánku.

Boris: Viděla jsi ten svícen potom ještě někdy?

Eva: (Kroucí hlavou.) Byl zlatej, to si pamatuju.

6.6 Tereza

*1986

Herečka

Nahráno v listopadu 2021.

Boris: Stalo se ti to desetkrát v životě a dělo se ti to v nějakým konkrétním období?

Tereza: Já jsem to právě nevyozorovala, co je ten spouštěč, ale pamatuju si moment, kdy se mi to stalo uplně poprvý. A to jsem jela na Erasmus do Polska a vezla mě kamarádka. A jely jsme třeba deset hodin autem z Prahy do Polska a já jsem v tom autě usla. A stalo se mi to v tom autě. A bylo to hrozně bizardní. Jako že jsem se fakt probudila a věděla jsem, že vnímám věci kolem sebe a věděla jsem, že ty holky, který řídily, zrovna zabloudily, ale já jsem jim nedokázala vůbec odpovédět, a hrozně jsem s nima chtěla komunikovat a říct jim, pojedme zpátky tam na tu silnici, dokázala jsem pohnout hlavou ale nedokázala jsem udělat nic jinýho.

Boris: Kolik ti bylo?

Tereza: To mi bylo, tyvole, třeba dvacet dva. No a stalo se mi to shodou okolností dneska ráno. Zazvonil mi budík a já jsem věděla, že musím jet na to natáčení, ale už včera jsem si říkala, že si potřebuju fakt už hrozně moc lehnout, jít spát brzo, abych to nějakým způsobem dospala. Protože já jsem sice během toho zkoušení spala, nechodila jsem spát nějak pozdě, ale furt psychicky jseš strašně unavenej a mám pocit, že možná ani nepotřebuju spát, ale vypnout, nechat hlavu si odpočinout. A tak jsem včera usnula s tím pocitem, já se musím hrozně vyspat, a ráno, když jsem se vzbudila, zvonil budík a ležel vedle mě dole pod postelí, ale to tělo ho nedokázalo vypnout. A vedle mě ležel můj syn, kterej mi říkal „Maminko, máš vstávat, zvoní ti budík.“ A já jsem jenom udělala „Já vim“ a spala jsem zase dál a nevím už na jak dlouho. A pak se zas objevilo „Maminko, maminko, musíš vstávat.“ „Já vim, já vim prostě,“ ale to tělo se nedokázalo pohnout. Já jsme na něj (na syna) koukala, viděla jsem, že už sedí, pak vstal Michal, obešel tu postel a budík vypnul. Ale já jsem vůbec jako nevěděla, co se děje. Že jsem byla v takovym oparu divnym. Nevím jak to popsat. Věděla jsem, že mám na syna reagovat a jediný, co jsem dokázala, bylo otevřít jedno oko. A to bylo pravý a on ležel nalevo ode mne. Takže jsem ho vůbec nemohla vidět.

Boris: A dělo se to reálně? Nebo to byl sen?

Tereza: Já myslím, že se to dělo. (Směje se.) Ale teď nevím. Ale myslim si, že se to dělo. A pak se mi stalo v noci, to nevím, po kterym zkoušení to bylo, ale taky to bylo po zkoušení, že

jsem ležela v posteli, a myslím si, že jsem spala u kamarádů, zrovna. A měla jsem pocit, že vedle mě někdo stojí a mluví na mne, ale vůbec nevím, co mi říkal. A já jsem se hrozně rychle probudila a vstala jsem a chtěla jsem s tou osobou mluvit a v tu chvíli tam nebyla. A zjistila jsem, že v tu chvíli jsem jako strašně probuzená, ale že tělo se nehýbe. Pak nevím nic. Probudila jsem se až ráno. Ale tohle si zapamatovala, že se to stalo, že to nebyl sen, že to byla fyzická věc.

Boris: A co to bylo za osobu?

Tereza: Nevím.

Boris: A pohlaví?

Tereza: Muž. A měl svetr?

Boris: Jak vypadala teda?

Tereza: Měl svetr s tím trošku zvednutým límcem. Ale byl tmavej celej. A to je asi všechno. A byl vysokej, hrozně. A to je asi všechno, co si pamatuju. Měl krátký vlasy, ostříhaný. Tenhle svetr s límcem. A víc si asi nevybavím.

Boris: Bála ses ho? Jaký pocity jsi z něho měla?

Tereza: Na začátku jo, na začátku jsem se lekla. A to mě posadilo, ale ve chvíli, kdy jsme se posadila, tak ten strach odešel a chtěla jsem s ním mluvit, ale on tam už nebyl.

Boris: Proč se ti to děje? Nebo jak si to vykládáš?

Tereza: Asi jsem nad tím nikdy nepřemejšlela. Fakt jsem nad tím asi nikdy nepřemejšlela. Vždycky jsem si myslela, že to je nějaká věc jako velká unavenost. Mě se jako často projektuje táta do snu. Ale to je jiná věc. Já mám tady pocit, že jsem v nějakým delíriu, ve kterým nedokážu rozpoznat, co se děje.

Boris: Mě se to děje často při stresu nebo při nějaký vnitřní nerovnováze, nebo třeba když mám výčitky svědomí.

Tereza: Jo tak výčitky by to mohly bejt. Protože teď co se mi to stalo s tím synem, tak já mám obrovský výčitky svědomí, že jsem s ním nebyla poslední dobou.

Boris: A předtím?

Tereza: To nevím. Třeba to Polsko, tahleta cesta, to vůbec nevím, proč to stalo. A to bylo hodně strašidelný, to jsem se fakt strašně bála.

Boris: Ale čeho?

Tereza: No vůbec toho, že jsem paralyzovaná, že se nemůžu hejbat a vůbec jsem nevěděla, co se to se mnou děje. Spíš jsem se bála, že se z toho už neprobudím, že se to jako

děje reálně a že se nemůžu hnout. A pak když se mi zjevila ta osoba, já nevím, co to bylo za moment, v jaký fázi... To si fakt nevzpomenu. A asi hodně se mi to dělo právě kolem toho momentu, kdy si táta vzal život. To se mi to stávalo hodně často. Nebo rozhodně častěji než normálně. Třeba v jednom roce se mi to stalo třeba pětkrát.

Boris: Ale jen v té variantě, že se vzbudíš a nemůžeš se hejbat, nebo tam byla i vidina někoho jiného?

Tereza: No já si tam hodně projektuju často právě toho tátu. Ale jako objeví se tam třeba pozdějš. Že třeba vůbec nevím, co se děje, a pak začnu myslet na nějaký věci. Ne že by se mi úplně projektoval, že bych viděla nějakou osobu, ale spíš ke mně přijde nějaká myšlenka, kterou jsem si myslela, že mám dávno už za sebou, ale ona se objeví. Zrovna ten táta, třeba. (...)

Tereza: Sorry! Já jsem si teď vzpomněla na jeden moment, kdy se mi to ještě stalo. To bylo, když jsem byla nemocná. A bylo to někdy na gypmlu. Takže vlastně kecám, že to Polsko bylo první. Naši mě nechali doma. Já jsem jim večer nějak řekla, že mi není dobře. A voni – no dobře, tak zůstaň zejtra doma. Ale já jsem byla hroznej simulant na gymplu. Já jsem si hrozně často vymýšlela, že mi je blbě, abych další den nešla do školy. Potápěla jsem teploměr do horkýho čaje, abych si vytvořila horečku, protože jsem nechtěla jít na nějakej seminář. Ten večer jsem usnula s pocitem, „jo, voblbla jsem rodiče, nemusim zejtra do školy!“ Ale ráno jsem se probudila s tím, že se nemůžu hejbat. A vybavuju si přesně ten moment, kdy ležim v posteli, a jenom jsem chtěla zavolat mámě, že zůstávám doma a že mi je fakt blbě, a viděla jsem ten telefon, ale na ten telefon jsem nedosáhla. Chtělo se mi strašně čůrat, měla jsem žízeň, bylo mi strašně zle. Pak jsem usla a pak už to bylo v pohodě. Ale možná to je zase spojený s tou výčitkou, že jsem si den předtím vymyslela nějakej epickej příběh, že mi je strašně zle, a proto se mi to stalo.

6.7 Anežka

*1996

Herečka

Nahráno v listopadu 2021.

Boris: Kdy se ti to stalo poprvý?

Anežka: Poprvý se mi to stalo asi před třema rukama, když jsem bydlela v Nuslích. Mě se to většinou stává, když jseš unavenej a překleneš takovou tu potřebu, že se ti chce spát a ty zůstáváš dál vzhůru. Máš třeba z něčeho stres a jdeš spát strašně pozdě, a usneš už jenom z tí vyčerpanosti, tak tam to začne. My jsme s kamarádkou obě měly takový velký patro a měly jsme matrace vedle sebe, měly jsme takový letiště. Ona nebyla doma a mě se zdál sen, že jsem ležela na tom patře a měla jsem pocit, že se to fakt děje, že jsem vzhůru. A říkám si, že kamarádka ještě nepřišla domů, že tady neleží. Ale najednou na to patro vylezla holka s takovejma bílejma platinovejma vlasama, vybělenejma vlasama. Měla velký modrý oči. Lehla si na tu druhou matraci a takhle na mě koukala. Nemohla jsem se pohnout, ani otočit. Taky jsem na ni koukala a hrozně jsem chtěla něco říct. Já jsem nejdřív tí holce říkala, co tam dělá? Ona mi odpovídala, byla na mě divně zlá. Měla jsem z ní strašnej strach, ale tělo mi nedovolovalo se pohnout. Ona pak vstala, šla dolů. A pak jsem měla pocit... A to je ono... Že se ti stává, že se dostáváš do hlubších rovin toho snu. Jako Inception. Stejný princip. Zdá se ti sen, ty se probudíš, ale ve skutečnosti se neprobudíš, ale jen se propadneš do další roviny. Já jsem se jakoby vzbudila, měla jsem pocit, že jsem vzhůru. Ta holka tam už nebyla. Říkám si, uf. Kamarádka tady není, někde paří. A najednou slyším z chodby hrozně divný zvuky. Jak přišel Honza, co tam bydlel s námi, a přivedl si strašně moc kamarádů domů a začali opravovat rádio a začalo to dělat strašně intenzivní zvuky. A říkám si, to je divný, vždyť jsem vzhůru, ale nemohla jsem se zvednout a jít dolů se tam podívat a byla jsem úplně bezmocná proti tomu.

Boris: Popiš ten svůj fyzický prožitek z paralýzy.

Anežka: Tím, že máš pocit, že jseš vzhůru, ale zároveň se nemůžeš pohnout, což reálně fyzicky nemůžeš, tak máš panickéj strach. Jseš strnulej a před tebou se dějou věci a ty někde vnitřně trošku víš, že to možná není pravda. Strašná frustrace z toho, že máš pocit, že jsi vzhůru, ale nejsi. A to tělo reaguje úplně jinak, a jsi z toho zmatený. Je to strašná bezmoc, nemůžeš ani promluvit, ani se pohnout. Ty věci, co se kolem tebe dějou, víš že jsou divný, ale můžou na tebe a mají nad tebou hroznou moc. A vlastně ti nikdy nic přímo neublíží, ale bojíš se, že se to každou vteřinou může stát. Je to jako kdyby tě někdo mučil, tys byl svázaněj, a on

se k tobě blížil s rozžhaveným železem, ale nikdy tě nespálí, jenom máš stres z toho, že se to může stát.

Boris: Kdo byla ta holka?

Anežka: To nevím. Říká se, že ve snu vídáš jenom lidi, který znáš, nebo který jsi někdy viděl. Ale u týhle holky vůbec nevím, kdo to byl.

Boris: Kolik tý holce bylo?

Anežka: Podle mě jak mě.

Boris: Od té doby se ti stává jak často?

Anežka: To záleží. Když mám dobrý období, dobře spím a nejsem unavená, tak se mi to nestane strašně dlouho. Ale občas jsem ve fázi, kdy jsem extrémně vyčerpaná, jdu spát pozdě, ale střízlivá a pak to samo najede. A já už vždycky cejtim, že to přijde. Že už se dopředu bojím, že mám stav, kdy to může přijít. Ale celkově jednou za měsíc, za dva měsíce.

Boris: Jaká byla tvoje nejsilnější zkušenost s SP?

Anežka: Kupodivu já jsem si fakt nikdy nemyslela, že spánková paralýza může být v něčem pozitivní. Nebo že to nemusí být jenom hrozný. Ono to bylo furt strašidelný, ale zároveň jsem z toho měla takovej pocit, jak když máš vizi. Vlastně hezkej zážitek. To bylo když jsem spala u jezera, na vandru. Všude se válelo spadáný listí a já jsem ležela uprostřed takovýho d'olíku. Těsně nad tím jezerem byla hrozně hustá mlha. A v té spánkový paralýze jsem viděla takovýho bílýho jelena s parohama, který zářily. On přišel ke mně a dal mi kopyto na čelo. A měla jsem pocit, že je to pán toho lesa a že si mě jde zkontrolovat, jestli to je v pohodě nebo ne. A do toho se blížili divoký prasata. Byla to taková Princezna Mononoke. Obklíčila mne ta prasata. On mi dal takhle tu nohu, a on že v pohodě. Ty prasata odešla a on taky. A pak se to překlenulo ještě v něco jinýho. Už jsem si myslela, že jsem vzhůru, ale nebyla jsem. Propadla jsem se do jiný roviny a v tomhle snu jsem se nadechla, říkala jsem si, co to bylo? A najednou jsem začala pocitově nanovo usínat a za hlavou jsem uslyšela indiánský bubínek a najednou tam seděl indiánský stařešina s dlouhejma šedivejma vlasama a řekl mi, že mi bude vyprávět příběh. A začal mi vyprávět příběh o tom jezeře. A reálně jsem viděla, jak na tom jezeře sedí velikánskej bílej pták a skáče tam strašně moc rybek, tisíce. Vyprávěl ten příběh, v lakotštině a já jsem tomu rozuměla.

Boris: Umíš lakotstky?

Anežka: Pár slov, ale rozhodně ne natolik, aby mi někdo mohl vyprávět příběh. Ale to je ta fantazie... A ten příběh byl o tom, že se ten pták nemohl rozhodnout, kterou z těch ryb uloví.

Ale má strašnej hlad, ale najednou má lidský myšlení a neví, pro kterou se rozhodnout. Taková bajka. Že to je nespravedlivý, že jednu zabije. A proč zrovna tuhle. A tak strašně moc dlouho se rozmejšlel, která ryba by měla být ta, kterou sní, až umřel hlady, protože se nemohl rozhodnout. A to se stalo i v tom snu. Dědeček dobubnoval, tento sen přestal a pak se to propadlo ještě do další roviny. A tenhle zážitek pro mě byl nejsilnější.

Boris: Dokázala bys říct, co ten jelen pro tebe znamenal? Nebo dneska znamená?

Anežka: Já myslím, že je to takový symbol toho, co vnímáš, když přijdeš spát do lesa na nějaký místo, který neznáš. Že máš k tomu místo nějakou pokoru. Nevíš, co se tam dělo. Není to tam tvoje. Máš tam přepsat a cejtít se tam „doma“ na tu jednu noc. Je to jako kdybys zalehl liščí noru a ona pak nemohla ven, tak k tomu máš takovouhle pokoru. Tak ten jelen symbolizoval to, že se trochu bojím, jsem sama, je to zvláštní místo v lese. Trochu magický, mlha nad jezerem, listy, stromy. A ten jelen to místo stráží. Přemejšlíš o tom, co to místo má za energii a jak se to projevívá v tom snu.

Boris: A ty máš vždycky spánkovou paralýzu spojenou s nějakou vidinou nebo „návštěvou“ nějaké bytosti? Nebo je to někdy jen fyzický stav?

Anežka: Já to mám hodně spojený s tím, že tam vždycky někdo je. Nebo ne někdo, ale minimálně něco, čeho se já strašně moc bojím. Poslední spánkovou paralýzu jsem měla asi před tejdnem. Jak máme prosklený dveře v pokoji, tak za nima jsem viděla stín holky, a já jsem věděla, kdo to je, co dělá. Že vejde do toho pokoje a udělá strašný peklo a že se z ní stane takový monstrum, že už to ani není člověk. A jenom jsem se s ní strašně snažila mluvit, ale možná jen skrz myšlenky. Protože víš, že reálně nemůžeš promluvit nahlas. A jenom jsem se modlila, ať nejde dovnitř.

Boris: Byla to ta samá holka jak z Nuslí?

Anežka: Jiná. Pokaždý je to někdo jinej.

Boris: Takže to není někdo, kdo by se opakoval.

Anežka: Já to tak asi nemám. Vždycky je to stejnej strach. Na stejným principu. Ale s jinejma postavama.

Boris: A ty to popisuješ tak, že můžeš během SP mluvit.

Anežka: Do nějaký míry vždycky jo. Do nějaký míry komunikuju, ale jak se to propadá hloubš a hloubš, tak ani v tom snu už nemůžu promluvit. Ono je to možná tak, že jak se blížíš tomu probuzení, tím víc si ten mozek uvědomuje, jak moc jseš paralyzovanej. V tom snu je možný cokoliv, ale jak se blížíš probuzení, tak ty divný věci zůstávají, ale tvoje tělo už je skoro vzhůru,

ale furt se nemůže hejbat. A pak si uvědomí, že nemůže ani mluvit. A to se překlopí do toho, že chceš křičet, ale nemůžeš.

Boris: Jakej je tvůj systém, jak se z toho stavu dostat?

Anežka: Mě hrozně trvá, než si uvědomím, že je to tenhle stav. Ale strašně dlouho. Přesáhne to strašně moc úrovní, než si to uvědomím. Protože do té doby si pořád myslím, že je to realita. Když jsem si poprvý četla o SP, tak jsem si řekla, aha, tak to je asi ono. A řekla jsem si, že se s tím musím naučit pracovat. Když se to pak dělo, tak jsem začala hejbat prstama. Strašně moc jsem se snažila pohnout prstem u ruky a z toho jsem se rozhýbala. A teď už to dělám automaticky. Jako když jsi zkamenělej, a začínáš popraskávat a různě se hýbat, jen aby ses probudil. Nejdřív se vždycky probudí tělo a pak až vědomí.

Boris: Proč si myslíš, že se ti to děje?

Anežka: Já si myslím, že se mi to začala dít kvůli tomu, že jsem přesáhla tu hranici, kdy jsem vyčerpaná, vystresovaná, ale nejdu spát. A jdu spát pozdě, přes tu míry, kdy bych měla jít spát. A teď už je to možná trochu v psychice, že už to čekám a pak se to fakt stane.

Boris: Chtěla by ses toho zbavit?

Anežka: Jo, strašně. Já to nechci zažívat. I když to bylo jako kdyby pozitivní s tím jelenem, tak i tak to bylo strašný, strašný.

Boris: Bavila ses o tom s rodiči?

Anežka: S tátou. Ale on na tady ty věci nevěří, moc to nechápe, protože to nikdy nezažil. Vůbec nevěděl, co to je. Má pocit, že chci být něčím zajímavá. Přišlo mu to přehnaný. No jo, ty seš herečka...

Boris: Takže to u vás v rodině nikdo nezažil?

Anežka: Já si myslím, že ne.

Boris: A kromě figur a lidí, viděla jsi během SP i něco jinýho?

Anežka: Viděla jsem vyloženě i duchy. Věděla jsem, že je to duše někoho. To hodně často.

Boris: Čí duše?

Anežka: Třeba toho místa. Třeba teď v bytě, kde bydlím, tak to jsou Bubny, odkud vystěhovali Židy. Tak tam, když jsem měla SP, tak jsem viděla člověka, co sedí u mě v pokoji. A měla jsem pocit, že je logický, že tam je, protože to je jeho pokoj a ne můj. Výjimečně jsem viděla i divný monstra, třeba s tou holkou, co stála za dveřmi jako stín. Je zajímavý, že ta holka za těma dveřma stála jako stín, ale místo sebe dovnitř vpustila nějakýho svýho démona.

Ani ho nedokážu popsat. Taková divná věc, co tam začala strašně řídit. To byla možná taková metafora. Že ta holka v sobě měla něco fakt zlého.

Boris: Myslíš si, že díky SP vidíš v tom prostoru něco, co bys v reálném stavu neviděla?

Anežka: Já nevím. Já si nemyslím, že to má základ něčeho reálného. Spíš je to fantazie. Nevím. Ono to vždycky působí tak strašně reálně, že se to těžko posuzuje.

Boris: Kde jsi ještě viděla duše, kromě toho bytu v Bubenci?

Anežka: V bytu na nábreží, kde jsme bydleli. Během SP tam chodilo spoustu lidí, kteří jsem věděla, že tam nemají co dělat.

Boris: To, co přicházelo, byli mrtví lidi, co bydleli v tom bytě?

Anežka: Jo.

Boris: Brala bys to jako nějakou svou dovednost?

Anežka: Pro mě v té spánkové paralýze ne. Protože vím, že se mi to zdá. Ale tak mám ještě jinou zkušenost, s těmahle věcmi. A v porovnání s tím ve SP nevěřím, že je to ono.

Boris: Jakou zkušenost?

Anežka: Viděla jsem věci, různé. Za střízliva. Při plném vědomí. A je to fakt jiný. A víš, že to, co vidíš za střízliva, tomu nechceš věřit. Ale děje se to. Třeba když mi umřela prababička, tak jsme seděli s mámou v bytě, bavili jsme se a najednou jsme obě naráz zatuhly, podívaly jsme se na to stejný místo. Ve stejný moment. A já říkala, mami, co tam vidíš? A máma říká, co vidíš ty? Tak se obě bráníte, ale evidentně tam něco je.

Boris: Ona vás prababička přišla navštívit?

Anežka: Jo. Jak jsou na to dva lidi, tak si pak nepřipadáš jako takovej magor. Já říkám mámě, ale vždyť ona vypadá hrozně mladě. A obě jsme se na tom shodovaly. Podle mě nás přišla navštívit ve věku, kdy byla naposledy šťastná. To bylo fakt zvláštní. A při té paralýze je to trochu jiný, protože tě ovládá strach, že s tím nemůžeš nic dělat.

Boris: To bylo kolik dnů po její smrti?

Anežka: To už je fakt tak dávno... Víím, že umřela. Pak my jsme to oplakali. Pak byl pohřeb. A už po tom pohřbu se děly zvláštní věci v domě, který jsme po ní vyklízely. Hodně náhod dohromady. Spadla fotka ze zdi, zasklená, kde byla ona s manželem. Myrha, na kterou byla vysazená a kterou pěstovala na zahradě, tak uschla, i když jí babička, její dcera zalejvala. Prababička ke konci života, pořád koukala na televizi a koukala jenom na Šlágry TV. A když jsme vyklízely ten dům, tak si babička chtěla vzít tu televizi. Ale nadávala, že nefunguje, přepíná

kanály, který navíc všechny zrní a jediný, který nezrníl byl ten Šlágr. A zastavily se hodiny.
Všechny hodiny v baráku najednou se zastavily.

Boris: Ten zážitek s prababičkou se stal předtím, než jsi měla první SP?

Anežka: To bylo hrozně dávno, to mi bylo třináct.

6.8 Michal

*1993

Pracovník v sociálních službách pro mládež

Nahráno v lednu 2022.

Boris: A tys teda měl na dnešek tři, jo? No to je strašný...

Michal: No, dvě takový krátký a jedna byla delší, ale tak jsem dobře připravenej na rozhovor, to je ideální ještě čerstvej materiál.

Boris: A je to nějaká věc, která je nová pro tebe? Nebo to zažíváš jako dlouhou dobu?

Michal: Hele já jsem měl úplně jako od mala. To je taková moje volná interpretace jo, ale když mi bylo třeba pět nebo čtyři, tak jsem měl nějakou, nevím, jestli to byla chřipka, měl jsem prostě hrozně vysoký teploty, asi jako přes čtyřicet, a máma mě tehdy léčila nějakou ledovou sprchou. Neříkám, že to je důsledek té sprchy, ale prostě jsem měl v rámci té nemoci halucinace a takový noční můry, takový děsy. A od té doby jsem chodil k nějaký dětský psycholožce, měl jsem noční můry a bral jsem v té době populární homeopatika a takový nějaký věci. A nějak jsem si to spojil v sobě, že to s tím jako souviselo, že prostě jsem měl ty noční můry, což byly dost často právě situace - byl jsem někde ve sklepě, utíkal jsem před zlodějema, byl tam ten moment, kdy jsem se najednou jako nemohl hejbat, nemoh jsem křičet...

Boris: V tom snu?

Michal: V tom snu no. A pak se mi právě občas děla tadyta věc, kterou jsem si myslel, že je noční můra, ale bylo to mnohem reálnější. Úplně první, co si pamatuju, bylo, že jsem takhle ležel v posteli a za mnou se jakoby luxovalo, nebo jako uklízel ten pokoj, a já jsem se nemoh pohnout a nemoh jsem tomu člověku říct, že se prostě nemůžu hejbat. A pak když jsem se probudil, tak jsem zjistil, že tam nikdo není. Takže to byla nějaká halucinace. Tak to bylo ještě v té době, kdy jsem si nebyl jistej, jestli je to fakt jako jenom sen a nebo jestli se fakt děje něco s mým tělem, že se nemůžu pohnout.

Boris: A to ti bylo kolik, když si měl tu nemoc s vysokejma horečkama?

Michal: To mi byly třeba čtyři, úplně jako maličkej. A tady ty vzpomínky, tak to jestli mi bylo třeba šest, sedm. No a od té doby mám pocit, že se mi ta SP.... Nebo já jsem to, že je to SP, vlastně zjistil až před pár rokama... Já jsem měl pocit, že je to nějaký zvláštní sen a vlastně jsem moc nechtěl řešit, protože jsem nevěděl, jestli náhodou není něco hrozně závažnýho. Ale dělo se mi to v podstatě kontinuálně od té doby a děje se mi to pořád. Já nevím jestli v průměru

jednou za dva měsíce nebo jednou za dva až tři měsíce. Musím říct, že jak se mi to děje od té doby často, pravidelně, tak že už je člověk na to zvyklý a už to nějak přijme. Mám nějaký vycvičený mechanismy, jak se z toho dostávat.

Boris: A jaký třeba?

Michal: Hele, jako není to tak, že bych si řekl - teď se z toho dostanu a dostanu se z toho. Ale základ je se uklidnit, hodně se rozdejchat, protože většinou má člověk pocit, že je třeba přimáčklej na polštáři, nebo že mu někdo klečí na hrudi. Takže se rozdejchat a potom počkat nějaký čas. Víím, že když jsem byl menší, tak jsem se snažil rozhejbávat od prstů u nohou pocitově, až to pak v jeden moment povolilo a teď se většinou snažím v té hlavě pohnout, cuknout a třeba čtyřikrát se to nepovede a po pátý už se dokážu probít z toho. Vlastně mám pocit, že za ty roky už mě to tak hrozně neděsí, jak to bylo dřív.

Boris: Zkoušels to někdy řešit třeba skrz nějaký prášky, nebo s psychologem vyjma toho dětskýho psychologa?

Michal: Hele, nezkoušel. Já jsem si o tom přečetl na internetu něco trošičku, což mě uklidnilo v tom, že to není nějaký smrtelně nebezpečný, teda aspoň, co jsem si z toho přečetl, a to mě nějak uspokojilo v tom, že se to děje.

Boris: Co to může způsobovat no, tady ten stav? Máš nějakou teorii, co ti to spustí?

Michal: Hele, včera jsem to měl. Docela to byl takovej dobrej analytickej stav, protože já jsem si nejdřív myslel, že jsem unavenej fyzicky, ale pak jsem zjistil, že asi ne a hrozně mi jely v hlavě takový debilní myšlenky. Ani to nebylo zatížení, stres z práce, ale nějak se ta hlava hrozně rozjela a vůbec nechtěla přestat a to trvalo hrozně dlouho, já jsem třeba dvě hodiny nemohl usnout. Po těch dvou hodinách už to tělo bylo hrozně unavený, začlo usínat, ale ta hlava furt řešila věci. Takže to moje vysvětlení přichází, že taky někde v nějakým článku, na kterej jsem narazil, že to tělo usne dřív, než ta hlava a přesně jsem měl včera tenhle pocit, že to tělo vypínalo, ale ta hlava, ten mozek prostě ještě nevypnul. Takže ta moje představa je, že ta mysl, to vědomí a to tělo, jako to fyzický, že vypíná, je samozřejmě propojený, ale vypíná se nezávisle na sobě a teoreticky se může vypnout jenom jedno. Což je vlastně opakem nějakýho bezvědomí, kdy je možná vypnutá úplně ta hlava.

Boris: A máš to nějak spojený s halucinací? Jako že se třeba nějak mění prostor, nebo tam je někdo jinej, někdo, kdo tam nemá být?

Michal: Jojo, to mám hodně různý. Mám dost často pocit, že se někde něco děje, třeba vedle, že už je dávno den a všichni už vstávají a já jsem tam uvězněnej. Anebo je to v takový

minimální poloze, že často mám pocit, že právě ležím na břiše s přimáčknutým polštářem, a probudíš se na zádech. Anebo jenom že třeba přítelkyně vedle mě klečí a snaží se mě probudit a pak se probudím a zjistím, že ona spí. Mě teďka napadá jedna ta moje noční můra, která podle mě byla v podstatě taky SP, i když hrozně zatížená tou halucinací. Začínala tak, že jsem scházel do sklepa u nás a viděl jsem, jak tam oknem do sklepa vlezaj dvě zlodějky

Boris: Zlodějky?

Michal: Zlodějky, byly to zlodějky, nebyli to zlodějové. Já jsem chtěl vyběhnout nahoru po schodech a prostě jako... A najednou jsem na těch schodech se nemohl hejbat, byl jsem takhle podle mě zaseklej v tý spánkový paralýze a nemoh jsem křičet, nemoh jsem se pohnout a nemoh jsem se z toho snu probudit. A tak v tenhle moment jsem měl úplně vyloženě jako prostorovou halucinaci, jako i s tím že jsem nebyl v tý posteli.

Boris: A bylo to nějak navázaný třeba na to, že vás vykradli a tebe to vyděsilo jako dítě? Nebo proč to byly zlodějky?

Michal: Proč to byly zlodějky jako ženskýho pohlaví, to vůbec nevím, ale myslím, že nás nikdy nevykradli, nebo vykradli nás, ale jiným způsobem a později, ale tady tím okýnkem ve sklepě jsem tam i někdy prolezal jako malej, když jsem neměl klíče, který jsem zapomněl. Takže jsem věděl, že se teoreticky dá do toho domu dostat, když je člověk hubenej. To byla taková hra společenská Krvavý koleno, jestli to znáš.

Boris: Jasně, jasně.

Michal: A se schází do sklepa. Vždycky někdo jde do sklepa, zjistit, že tam nic není. A tam je to Krvavý koleno. Tak já si myslím, že se mi to hrozně propojilo, tady ty věci. Že tam je v tom sklepě ten děs, to Krvavý koleno, ten ďábel. A to jsem si přetransformoval do těch zlodějek. To si myslím, že byl konstrukt různých vjemů od nějaký hry až po tu moji zkušenost s lezením do sklepa.

Boris: Ale krvavý koleno se ti nikdy nezjevilo v rámci spánkový paralýzy?

Michal: Nenenene... O krvavým koleni si nepamatuju.

Boris: Hele a když si chodil k tý dětský psycholožce, tak to bylo kvůli těm nočním můrám teda?

Michal: No, já jsem hrozně blbě spal, měl jsem noční můry a strašně moc jsem se bál tmy třeba. Až vlastně do poměrně vysokýho věku, jako do desíti jsem podle mě pravidelně chodil za rodičema, protože jsem se bál a celý dětství jsem spal že budto musely být otevřený dveře, kde bylo rozsvíceno na chodbě, nebo nějaká lampička.

Boris: A jaký je tvůj fyzický pocit při té paralýze? Ty si říkal, že na tobě někdo klečí, nebo že jsi zabořený obličejem do polštáře?

Michal: No hele ten fyzický pocit jako – tady ty extrémny, že mám třeba hlavu v polštáři, někdy to bylo... Ale že na mě někdo klečí, tak to spíš mám hrozně mělký dech... Jako kdybych měl málo kyslíku a potřebuju se hrozně nadechnout, abych se nezačal se dusit. A cítím takový hrozný sevření, jako kdybych byl zmáčknutý. A v tom je ta silná tíseň... Ten pocit, kdy se toho zbavím, tak je to najednou hrozný uvolnění. Je to úplně takový malý vítězství... Spíš až po tom pocitu, že jsem byl předtím v takový fakt křeči silný, která se najednou tím momentem probuzení uvolní.

Boris: A měl si jako nějaký moment, kdys váhal, jestli to jako je něco vnějšího, nebo jsi od začátku věděl, že to je záležitost psychiky, že je to vnitřní věc vlastně...

Michal: Asi jako že by to bylo úplně vnější, to jsem si nikdy... nevzpomínám si, co jsem si myslel v dětství, ale co si takhle pamatuju, tak jsem to vždycky považoval za nějakou poruchu. Ale spíš jsem se bál, nevěděl jsem, že je to spánková porucha, já jsem se spíš bál, že je to příznak nějakýho závažnějšího poškození. Že jsem si myslel, že prostě nevim... porušená mícha, něco takovýho...

Boris: A měl to někdo u vás v rodině tohle?

Michal: Hele já jsem se teď potkal, nebo jeli jsme s bráchou v tramvaji a ten mi říkal, že se mu to taky jednou za čas vrací. Takže třeba jako brácha to má taky. Ale sestry a zvláště starší sestra, tak ta měla zase úplně extrémní náměsíčnost. Tak mám pocit, že asi to bude nějaký jako genový... Nebo ještě to občas jako má, ale takovým tím stylem, že fakt je schopná někam odejít. Že byly na horách a ona se vydala po hřebenech někam 100 metrů...

Boris: V pyžamu?

Michal: V pyžamu, vylezla ze spacáku a šla po hřebeni někam.

(...)

Michal: Mě to fascinuje v tom pocitu oddělení těla od myšlení. Nějak jsem měl pocit, že jsme s tím tělem mnohem víc spojený, nebo že to je jedno. Že v rámci těla je mozek, kterej teda produkuje myšlení. To znamená, že když tělo vypneš, tak nemůžeš jakoby myslet. A tady u SP mě to přišlo jako takovej stroj, ten mozek, že tam má vypínače ON/OFF. A že je možný, že jeden udělá OFF a druhý zůstane ON, což prostě úplně jakoby nemyslitelný a v tomhle je to strašně zvláštní pocit, že funguje to myšlení.

Boris: To je pravda, že ono ti to úplně otřese představou, že jsi jakoby jedolitej.

Michal: Jako je jasný, že když má člověk úraz a přeruší se mu mícha, tak ochrne a tak, ale to že takhle v rámci normálního fungování úplně ztratíš kontrolu, tak mě to něčím fascinuje. Možná mě to víc fascinuje, než děsí.

6.9 Martina

*1993

Scénografka, partnerka Michala

Nahráno v prosinci 2021.

Boris: Jaký to je probudit se vedle člověka, kterej [spánkovou paralýzu] zažívá?

Martina: To nebylo nikdy, že bych se probudila ráno a viděla vedle sebe nehybného člověka, ale bylo to uprostřed noci, kdy jsem třeba šla na záchod, vrátila jsem se a viděla jsem, že se prostě jako i kouká, ale že se nehýbe, a pak se to po dvou nebo třech vteřinách rozvázalo.

Boris: Rozvázalo?

Martina: No jako rozpohybovalo. Že udělal „ááh“ a nějak se roz to...

Boris: A měl otevřené oči.

Martina: Pootevřený. Ale vidíš, že ten člověk je v nějaké křeči.

Boris: A co jsi pak dělala? To už jsi ho pak budila, aby se...

Martina: Já na něj vždycky mluvím, a on se pak jakoby rozto... Jakože ho pohladím a říkám, „co je, co se děje...“

6.10 Klára

*2000

Studentka etnologie

Nahráno v lednu 2022.

Boris: Kolik ti bylo, když se to stalo poprvé?

Klára: Hele sedmnáct. Bydlela jsem u rodičů. Bydleli jsme na Vinohradech a já jsem šla spát podle mě nějak... Ne, já jsem byla doma nemocná, tehdá.

Boris: Co ti bylo?

Klára: Já si myslím, že jsem měla nějakou klasiku, zápal plic. Nebo něco takového. Hrozně přemýšlím, jestli jsem tehdá náhodou nešla někam na pivo, jestli to nebylo ovlivněný alkoholem. Ale myslím, že ne. Já jsem usla, ale v tu chvíli to bylo jako mrknutí. Víš, že jseš tam, ale nemůžeš se hnout. A snažíš se volat tu pomoc. Tak jsem řvala z plnejch plic, ale v tom snu se na mě z tý postele chňápaly ruce. Já se strašně bála. Ale zároveň se vedle mě objevila bohyně Bastet. Kočičí bohyně, egyptská.

Boris: Ty jsi věděla, že je to kočičí egyptská bohyně, nebo jsi se to dozvěděla až potom?

Klára: To jsem věděla. Nikdy jsem nebyla v Egyptě, ale moje babička to má ráda a já jsem jako malá taky měla ráda mumie. Ale od dvanácti jsem se tomu už nevěnovala.

Boris: Měla jsi ráda Mumie?

Klára: Pyramidy, archeologii... A Mumii, ten film. Ta Bastet, co jsem viděla, byla krásná, vysoká ženská, co má teda kočičí obličej.

Boris: Snažila se ti něco říct?

Klára: Ona nade mnou jenom byla a koukala na mne. A já v tu dobu jsem byla do toho nadpřirozena, tak jsem přemýšlela, jestli to není nějaký znamení. Jestli to není, že tahleta bytost nade mnou drží ochranou ruku. A že bych nad tím měla... Jestli to náhodou nebylo zjevení, a teď tomu věnuj pozornost. Dávej tomu... nevim... obětiny. (směje se) Tenkrát jsem se to snažila hrozně vysvětlit, proč se mi tahle entita zjevila. Jestli nechce, abych jí uctívala.

Boris: Byl to děsivej zážitek?

Klára: Hrozně. Ta osoba nade mnou, to bylo zajímavý. Ale ty ruce mne děsily nejvíc. A to, že se nemůžu hnout. Zároveň jsem řvala, ale nic ze mě nevycházelo.

Boris: Co si při tom cejtila?

Klára: Cítíš svoji ruku, ale nemůžeš jí pohnout. Hrozně bojuješ s celým tělem, aby fungovalo, ale ono nefunguje. Dostáváš veškerou sílu do končetin, aby udělaly alespoň nějaký pohyb. Jseš úplně oddělená od svého těla.

Boris: Pamatuješ si, jak jsi se z toho dostala?

Klára: Probudila jsem se v tu chvíli, kdy na mne dosáhly ty ruce. A v tu chvíli se i nade mnou shýbla ta bohyně. Tím to celé končilo.

6.11 Vojta

*1990

Herec, hudebník

Nahráno v únoru 2022.

Vojta: Poprvé mi to začlo chodit v období, kdy jsem strašně řešil ty mimozemšťany. Byl jsem v tom ponořený úplně neskutečně. A byl jsem z toho až v takové depresi, protože jsem byl přesvědčený... trochu jsem věřil tomu, že tady jsou a že nás nějakým způsobem ovlivňují.

Boris: Kolik ti bylo?

Vojta: To bylo mezi devatenáctým a dvacet plus. Tam se to nejvíc dělo. Tak jsem nejvíc sjížděl videa na youtube a tohlencto. A začalo to všechno strašně zapadat, ty konspirace. Tak jsem z toho byl úplně vyschýzovaný. A do toho přišla ta první spánková paralýza. A v ten moment to člověku zaklapne úplně. A řekne si, ty jo, tak je to tady. Fakt jsem se v tu chvíli, kdy to bylo poprvé, to jsem se málem zesral. To bylo něco strašného. To jsem myslel, že umírám. Teď jsem jako nevěděl vůbec, co to je. Myslím, že poprvé to bylo bez halucinací. To jsem jenom koukal na vzorek gauče, na kterým jsem usnul a věděl jsem, že jsem vzhůru, ale člověk se mohl pohnout.

Boris: A mohl jsi dechat? Nebo to mělo ještě nějaký jiný projevy, krom té paralýzy?

Vojta: No vlastně poprvé jsem byl jenom v šoku. Začal jsem strašně panikařit. Začal jsem hrozně bát. Ale dechání bylo ještě v pohodě. S tím byl problém až ve chvíli, kdy jsem se snažil zakřičet nebo něco říct. Když jsem se probral, byl jsem úplně v prdeli. Začal jsem googlit, co to je, protože jsem se bál toho, co to je. Takže možná při dalším, co se mi to stalo, tak už jsem to věděl, co se mi to děje. A nemohl jsem s tím nic dělat. Třeba se mi stalo, že jsem večer usínal ve chvíli, kdy jsem ještě nechtěl spát. Nešel jsem do postele, ale usnul jsem. A většinou jsem takhle usnul, protože jsem se bál jít spát, protože jsem se bál, že se to znova stane. Fakt jsem byl úplně posranej strachy, že se probudim do tohohle hnusu. Jednou se mi právě stalo, že jsem se probudil, v pokoji jsem měl velká okna, probral jsem se v té spánkové paralýze a ve vlně vidím obrovský létající talíř, který tam tak levitoval. A to si pamatuju, že v tu chvíli jsem měl ten pocit: „No, tak už je to tady, už se to děje.“ A ten strach byl jiný, než je třeba v noční můře. Protože jsem věděl, že jsem fyzicky v tom pokoji, nemůžu se hejbat, a za tím oknem je fakin talíř. To jsem se možná poprvé fakt takhle strašně bál. To už jsem se připravil na to, co přijde, že dochází k té konfrontaci s těma...

Boris: A došlo k ní?

Vojta: Ne. Fakt tam levitoval, já jsem se z toho snažil dostat a najednou se z toho člověk probere a v pohodě. Asi to nebylo ještě ve chvíli, kdy jsem věděl, co to je. Že se mi to dělo víckrát, než jsem si to zjistil. Ve chvíli, kdy jsem si to zjistil, tak jsem se bál, že se mi to stane, ale když se mi to stalo, tak už jsem věděl, co to je.

Boris: Takže tam bylo nějaký období, kdy sis myslel, že to jsou ufoni?

Vojta: Tehdy jsem se možná bál i toho, že jsem pod nějakou zkumavkou. Že mě možná pozorovali. Ale pak se mi děly věci, že jsem se probral tak, že jsem se nemohl úplně koukat nad sebe, byl jsem nějak na stranu, díval jsem se do polštáře, ale vnímal jsem, že nade mnou stál můj táta s obrovským kladivem, a nemohl jsem nic dělat. A viděl jsem, jak se napřahuje, a že mě vezme přes záda. A ve chvíli, kdy mne udeřil do těch zad, tak jsem se probudil, ale napnul jsem se jak luk v té posteli. Elektrický proud mnou prošel a dostal jsem strašnou ránu. Takže i takový probuzení jsem měl. A pak jsem zažil s bývalou přítelkyní, i s tou současnou jsem to zažil, že jsem s nima o tom mluvil a párkrát se mi stalo, že jsem se probral z té spánkové paralýzy a vedle mne ležela ta holka a snažil jsem se jí probudit, ať mě z toho dostane. A tam jsou nejhorší ty momenty, kdy se člověk snaží křičet, a vnímá to, co ze sebe dostává. Tam je fakt ta panika, že to tělo je takhle a ten člověk uvnitř je fakt v prdeli a snaží se ze všech sil řvát. A na mě působilo zajímavě to, že když se strašně snažíš, tak se to podaří, ale zní to, jako když ze sebe sypeš strašně zvláštní skřeky.

Boris: Takže tvoje strategie, jak se z toho dostat, je přes sílu?

Vojta: Přes sílu. Když je někdo vedle mne, tak se ho snažím kontaktovat hlasem. A když jsem sám, tak se snažím pohnout.

(...)

Vojta: Jednou jsem viděl postavu, která jenom stála. Bez tváře. Jenom siluetu. Která jen stála vedle postele. Jenom stála a nic. Jsem na to koukal, vlastně jsem měl strach. Bál jsem se, co se stane. Ale když jsem se zas dostal k sobě, tak zmizela. Ale z dětství si pamatuju největší noční můru, co jsem měl, že jdu po takovém úzkém mostě, láva tady, láva tady, hrad na konci. A přede mnou právě na zemi ležela uříznutá hlava ženy s kudrnatýma vlasama, které tekla krev z nosu, z pusy. A strašně jsem se jí bál. A pak jsme jí viděl všude ve tmě. Třeba když jsem šel na záchod. Dodneška si přesně pamatuju, jak ten sen vypadal.

Boris: Kdo byla ta postava, co stála vedle té postele?

Vojta: Nedokázal jsem ji identifikovat. Spíš mi přišla jako nadpřirozená. Jako nějaký anděl. Nebo jako ten mimozemšťan trošku. Měla i nelidské proporce. Byla taková zvláštní.

Měla velkou hlavu, úzké ruce, do špičky. Stála tam tak nehybně. Měl jsem strach z toho, že jsem nevěděl, co to je, nebo kdo to je.

Boris: Žena nebo muž? Nebo bezpohlavní?

Vojta: Spíš žena, měl jsem dojem. Ale to bylo někde v pozadí, pocit že je to žena.

Boris: Jak si vysvětluješ, že si ti to začalo dít, ta paralýza?

Vojta: Zpočátku jsem měl možná paranoiu, že je to kvůli tomu, že se o to tolik zajímám, o ty ufony. Že jsem trošku v hledáčku, protože na něco přijdu. Nebo že jsem na něco přišel a teď mě řešej, jestli nevím víc. A pak když jsem si o tom začal číst, tak to bylo super, zjistil jsem, co to je a že je to normální. To se mi ulevilo. Říkal jsem si, že je to nějakým životním obdobím, kdy je člověk ve stresu a v únavě. A taky jsem byl mladej a i jsem docela i pil hodně, usínal jsem přes den. Ale obecně mám prostě problém, nevím proč, ale nerad chodím spát do postele. Mě to sere. Já mám problém ukončit ten den. Pro mě je ideální den takovej, když usnu u toho, co dělám. Kdekoliv, kdykoliv, je mi to jedno. Mě je nepříjemný jít si lehnout a spát. A když si jdu lehnout, tak jsme byli od dětství zvyklí poslouchat rozhlasovky. A já jsem na tom trochu závislej. A nedokážu usínat bez stimulace mluvenýho slova. I když ho třeba neposlouchám, tak vnímám, že tam něco běží a možná se pak nemusím potýkat se svýma myšlenkama.

(...)

Vojta: Já jsem opožděnej, v nečem. Já jsem vyrůstal strašně dlouho v křesťanským prostředí, kde všechny otázky o životě, o fungování světa a člověka jsou trošku mimo, to se nesmí moc.

Boris: Vaši jsou věřící?

Vojta: Už si každý našel trochu svoji cestu, myslím, že už jsme z toho venku. Třeba brácha v tom ještě hodně jede, řekl bych ještě relativně zdravě. Ale my jsme v rodině už každý nenápadně... ale to je zajímavý. My jsme si to vzájemně neřekli. Víš, že tam zůstává ten strach, že někomu řekneš, že to máš jinak. Takže nezávisle na sobě jsme si každý našel cestu k té spiritualitě. Každý to má jinak. Takže to, že jsem opustil tu myšlenku, to byl strašně dlouhý nepříjemný proces.

Boris: A ty teď v něco věříš?

Vojta: Já teď nejvíc věřím v tu vědu. Doháním ty věci, které jsem prošvihl jako děcko, kdy bible, všecko... Právě jsem někdy kolem patnácti, šestnácti, tak jsem začal řešit vědecké věci, kterým teď nejvíc věřím.

Boris: A dneska věříš v existenci mimozemského života?

Vojta: Jako věřím, že tam je. Přijde mi logičtější, že existuje, než že ne. Ale otázka je, jestli je nějak propjatá s naší civilizací třeba. Jako minimálně jsem trošku přesvědčený, že nemáme úplně vyloženou historii. To je věc, kterou furt jako mám.

Boris: Jakou historii?

Vojta: Třeba starověký Egypt. Tam jsou věci, který podle mě byly ještě dřív. Egyptologové jsou z nějakého důvodu hrozně nepříjemní, uzavření a smrdí to. Tohle je něco, v čem si ještě docela jedu. Ale to první pátrání po tom... Zpočátku jsem se myslím bál myšlenky, že jsme vyvinutí za pomoci jiné rasy. Že jsme byli vytvoření na to, abychom tady vytvářeli nějakou pracovní činnost. Jako dělníci. Jako že se to podpíralo fakty, že nějakým způsobem nejsme perfektně vytvoření pro ten svět a že máme spoustu problému a že jsme nemohli vzniknout úplně přirozeně. To se chytáš úplně všeho. Ty konspirace jsou strašně nebezpečné. Když hledáš něco, co chceš najít, tak to najdeš. Takže jsem se do toho dostal strašně hluboko.

Boris: A jakou roli teda hrálo křesťanství ve tvém dětství?

Vojta: Tím, že jsme byli v rámci evangelické protestantské církve, tak to je hrozně osobní a ti lidi ti lezou trošku do života.

Boris: A ty jsi z Ostravy?

Vojta: Z Ostravy, ano. Vod devadesátých let, po převratu, vznikl KS Ostrava, u jehož vzniku byl jeden kolega od táty. Táta byl, to jsem nevěděl, on byl jehovista a přes to se dostal přes jednoho kolegu ke křesťanství. A pak nějak mámu do toho vzal. A my jsme jako děti vyrůstaly v dané pravdě. Od našich to bylo takové láskyplné. Od rodičů jsem necítil nějakou šikanu, na rozdíl třeba od sboru, kam jsme chodili.

Boris: A to křesťanství začali tvoji rodiče.

Vojta: Narodil jsem se a už jsem vyrůstal v tom.

Boris: Ale jejich rodiče nebyli věřící?

Vojta: Ne, ani jedni. Právě že jsem jako dítě, pamatuju si, brečel kvůli tomu, že od mámy rodiče nevěří a pořád říkají „ježišmarja“. A já jsem věděl, že to nesmí říkat, protože půjdou do pekla a ne do nebe. Je to víra postavená na strachu. Jako dítě jsem kolikrát měl nějaké pochyby nebo touhu přemýšlet nad něčím a musel jsem to v sobě zabíjet, protože jsem se bál, že Bůh vidí do mé hlavy a odsuzuje mě za to, že takhle přemýšlím. A pak ta svoboda v tom... že věda... a teď to doháníš... a strašlivě tě všechno zajímá!

(...)

Vojta: A ten talíř, za oknem... Já jsem se celé dětství bál války. A tu jsem si představoval tak, že za okny budou létat bombardéry a budou bombardovat město. Věděl jsem, že ta válka trvala třeba pět let, tak jsem si představoval, že to trvá třeba těch pět let, konstantní bitva. Tak jsem si představoval válku. A to se mi vybavilo, když jsem za těmi okny viděl ten talíř. Fakt jsem ho viděl. To je nejhorší, že když je do toho člověk tak ponořený... Možná kdybych řešil křesťanství, tak by se mi zjevil anděl. Podle toho, co máš tam vzadu.

(...)

Je strašně děsivé to, jak je to skutečné. Pro mě to byl zážitek, kterej oproti nočním můrám, proto to rozděluju, je skutečnej. Najednou pro mě šlo do tuhého. Fakt se něco děje.

6.12 Mariana

*1996

Scénografka

Nahráno v červnu 2022.

Mariana: Mě se to dělo hrozně dlouho v dětství. Nevím teď, jestli to trvalo tři roky, nebo čtyři roky. Podle mě to bylo takový období, že jsem to někdy měla úplně každou noc za sebou, třeba tejdén, a pak zas dlouho ne. Ale vždycky to bylo dost stejný. Nevím, kolik mi mohlo bejt. Zezačátku, když se to dělo, tak jsem se z toho probrala a šla jsem si lehnout k mámě. Tak jsem musela bejt docela malá.

Boris: Takže odhadem jsi byla třeba ve školce?

Mariana: Třeba šest mi mohlo bejt. Bylo to hrozně divný, nebyl to sen. Většinou to začalo jako takovej sen, ale pak jsem otevřela oči a ono to furt pokračovalo. Byla tam vždycky jedna taková děsivá postava, která se tam opakovala. A bylo to celý o ní. Od té doby nesnáším, když někdo dělá most. Protože to bylo přesně, jak to je ve Vymítači ďábla. Ale hrozně rychle to chodilo po čtyřech nohách a měl takovou obrácenou hlavu. Měl hlavu jako koza.

Boris: Měl rohy?

Mariana: Rohy a kozí obličej. Pak jsem se o tom hodně bavila s rodičema a oni mi říkali, že si myslej... My jsme jezdili na takovej hrad kousek od nás, a tam byly kozy a chodily tam většinou volně. A já jsem se jich prej hrozně bála, když jsem byla malá. Táta mě vždycky musel vzít na ramena. Prostě mě strašně děsily, a možná to bylo z toho. Každopádně to bylo takový, že jsem byla v bezpečí na té posteli, protože to bylo vyvýšený. A ono jak to bylo takový na těch čtyřech nohách, tak to bylo nízký a nemohlo to vylézt na tu postel. Ale stejně to bylo hrozně děsivý.

Boris: A byla to noční můra nebo to byla paralýza?

Mariana: Začalo to noční můrou, ale pak jsem otevřela oči a myslela jsem, že tomu nějak uniknu, ale ono to pokračovalo. A nemohla jsem se hýbat a jenom jsem dlouho čekala, co se bude dít. A pak to nějakým způsobem odeznělo a pak jsem mohla rozsvítit nebo jít k mámě. Ale bylo to hrozně zvláštní v tom, že to dycky začalo tou noční můrou a měla jsem pocit, že se z ní probudím, ale nestalo se to. Bylo to, jako bys před tím nemohl nikdy utýct.

Boris: Měla jsi to i někdy později, tu spánkovou paralýzu?

Mariana: Do puberty, pak už ne.

Boris: A čím myslíš, že to bylo, že to bylo spjaté s tímhle obdobím?

Mariana: Já jsem se hodně bála, když jsem byla malá. A zároveň mě to přitahovalo, tak jsem se furt koukala na nějaký horory, ale zároveň jsem se všeho bála. Mě se hodně zdály noční můry, celý dětství. Tak mám pocit, že ještě o to víc mě to vystavovalo, tomu. Noční můry mám furt, ale spánkovou paralýzu, to se mi už od dětství nestalo.

Boris: A když jsi o tom mluvila s rodičema, tak říkali, že by se jim to taky dělo?

Mariana: Podle mě ani moc nevěděli, že to je tohle. Nebo já jsem to taky nevěděla. Až když jsem viděla ten dokument ve Varech, tak jsem zjistila, že něco jako spánková paralýza je. Že jsem to brala, že to jsou fakt živý sny, že jsem byla malá a měla bujnou fantazii.

Boris: Dala jsi tomu nějaký jméno, tomu bubákovi?

Mariana: Říkala jsem mu Kozí muž.

Boris: A měla jsi to nějak spojený třeba s čertama, když to mělo ty rohy?

Mariana: Myslím, že podvědomě asi jo. To mi říkala máma, že když jsem byla malá a přišel Mikuláš s čertama, tak jsem se strašně bála.

Boris: Jak to vzniklo, ten strach z koz?

Mariana: Asi na tom hradě. Já nevím, přitom mi nikdy koza nic neudělala. To monstrum, co bylo ve spánkové paralýze, tak mělo hlavu jako koza, ale mělo strašně lidský oči, který strašně koukaj, a bylo mi to nepříjemný.

Boris: Bylo něco, čemu jsi jako dítě věřila, že tě před tím ochrání?

Mariana: Rodiče. Když přišla máma, tak to najednou zmizelo. Ale to vždycky říkali rodiče, když jsem se bála, že je to tím, že mám černý svědomí.

Boris: Vaši jsou věřící, souvisí to třeba nějak s pocitem černýho svědomí, nebo viny?

Mariana: To jsem asi docela vnímala, ale nevím, jestli to s tím souvisí.